

„... benne, mint olvasztott balzsamban nyugodtak a drága csontok...”

(írás a Szent Jobbról a 3. oldalon)

Jaj, az anarchia!

Manapság majd minden nap találkozhat az újságolvasó és a tévéző egy frázissal: „a gombamód szaporodó pártok”, a „naponta alakuló újabb pártok”. Erdemes elgondolkozni rajta, vajon merő gépiességből, kényelmességből használják-e, vagy manipulatív céllal. Maga a politikus vagy újságíró-e az, aki nem fárasztja az agyát annak a vizsgálatával, hogy valóban így szaporodnak-e a pártok, avagy épp a politikus, az újságíró akarja elérni, hogy az állampolgárok ne fáradozzanak ezzel és fogadják el a frázist, az előregyártott állgagságot.

Mert állgagságról van szó. A pártok ugyanis nem szaporodnak — legalábbis a valóságos pártok. Nem kell sokat hederíteni átgondolatlan, ötletszerű kezdeményezésekre. Ezeknél nagyobb figyelmet érdemelnek ugyan bizonyos érdekvédelmi törekvések, amelyek egy-egy társadalmi csoport vagy gazdasági ágazat közvetlen anyagi követeléseinek támogatására törekedve azzal a hibás gondolattal játszanak, hogy politikai párt jelmezét veszik fel. Egyelőre azonban ezek sem öltöttek komoly formát.

A már létezőnek elismert pártok sem minden esetben tapinthatók ki a társadalomban. A Magyar Függetlenségi Párt például — sajnálatomra — nemigen ad életjelt magáról. A Független Magyar Demokrata Párt (a „Balogh páter pártja”) léte is csak hébe-hóba „érhető tetten” — ha eltekintünk attól, hogy kétféle forintot már mindenestre fölvet az államkasszából. Úgy látszik, az amerikai emigrációban „újjaalakított” Szabadság Párt (Sulyok-pártot) sem sikerült (még?) visszaültetni a hazai talajba. Ám nemcsak ezek, az Ellenzéki Kerekasztalhoz nem csatlakozott pártok mutatkoznak inkább árnyéknak, mint valóságoknak, de a Kerekasztal pártjai sem építették meg ki szervezeteiket annyira, hogy jelenlétük szerte az országban minden városban és faluban érezhető legyen.

Egyelőre tehát a pártok felől nem fenyeget a felfordulásig fajuló nemzeti széthúzás. A káosz egyáltalán nem a pártok felől fenyeget, sokkal inkább a pártok hiánya felől. Vagyis abból származhat, hogy a növekvő gazdasági nehézségek miatt mindinkább elkecserező lakosság politikai akaratát nem formálják alkotmányos keretek közt ható erővé átgondolt program alapján cselekvő pártok, hanem politikai elgondolásokig el sem jutó vad indulatok és előítéletek pusztító kirobbanása következik be.

Nyilvánvaló, hogy ezt a bajt nem egyszerűen a vészharangok kongatásával lehet megelőzni, hanem a pártok szervező és felvilágosító munkájának erősítésével, gyorsításával. Igenám, de mi történik, ha a gazdasági viszonyok előbb tesznek szükségessé fájdalmas műtétet, vagyis az életszínvonalat erőteljesen leszorító kényszerintézkedéseket? Mi lesz, ha ezeket olyan kormány hozza meg, amelyet nem egy szabad választásból születő országgyűlés állított föl és amely így nem élvezi a társadalom többségének a bizalmát? Vagy ha akár egy demokratikusan létrehozott kormány kényszerül olyan intézkedésekre, amelyeket az őt koráb-

ban támogató választópolgárok már nem tűrnek el? Tömeglázadás?

Ilyen rémképek sugalmazzák azt a gyógy-módot, amellyel ezt a vészt állítólag el lehet háritani. A nagy hatáskörrel felruházott köztársasági elnök, az általa akár diktatórikus módon elrendelhető gazdasági és politikai kényszerrendszabályok sora lenne ez a gyógymód. Az MSZMP, mely attól tart, hogy a bajok elhatalmasodnak, szívesen beadná ezt a betegnek — esetleg már előbb is: ne rugdalózzék. Hogy akkor hová és mivé lesz a politikai reform, hogyan épülhet ki a valóságos többpártrendszer, hogyan működhet a szabályozott érdekkonfliktusokon alapuló parlamentarizmus? Hát ezekkel akkor bizony vágni kell, viszont a „megújult” MSZMP szívesen az ország rendelkezésére bocsátja magát továbbra is. Persze csak átmenetileg... Vagy más felállás is elképzelhető: a pártok — köztük „elsőként az egyenlők között” az MSZMP mint a „reform pártja” — együtt vállalják a helyzetet. Vagyis: az ellenzéki pártok az erőskezü kommunista köztársasági elnök diktatúrája alatt elvégzik a nekik kiszabott — olykor piszkos — munkát, a nevüket adják hozzá, lejáratták magukat, hogy azután a „pártoskodókat” ismét felváltsa a „megújult”, a „tisztá kezű”, az önös részérdek helyett a nemzeti érdeket képviselő MSZMP-kormány.

A kommunista párt segédcapata, a DEMISZ országos aláírásgyűjtést kezdett avégett, hogy még az ősszel, vagyis még az ellenzékkel folytatott tárgyalások befejezése és a szabad választások előtt törvény mondja ki: jelentős hatáskörrel felruházott köztársasági elnök veszi át az Elnök Tanácstól az államfői tisztséget. A Szabad Demokraták Szövetsége Budapest, V. kerületi szervezete viszont épp ez ellen indított aláírásgyűjtést, és ezt a helyi kezdeményezést várhatólag országossá teszi a Szövetség, mely az Ellenzéki Kerekasztal többi pártját és szervezetét is meg akarja nyerni álláspontjának.

Valószínű, hogy ez legfőleg csak részben sikerül majd. A Kereszténydemokrata Néppárt és a Bajcsy-Zsilinszky Baráti Társaság már korábban kinyilvánította, hogy az MSZMP elgondolását támogatja ebben a kérdésben. A szociáldemokraták részéről augusztus 15-én a tévéhíradóban hangzott el hasonló értelmű közlés. Ez az utóbbi az ellenzékhez méltatlan, kapituláns módon arra hivatkozott, hogy a DEMISZ elkezdte kampányát, elébe kell tehát menni.

Ha az ellenzék komolyan veszi önmagát, nem egyezhet bele abba, hogy diktatori hatalom emelkedjék fölébe és kényszerzubbonyt húzzon a még meg sem választott demokratikus parlamentre. Az anarchia veszélyét nem a parlament és a pártok józan és szabad működése idézi fel, hanem a diktatúrával fenyegetőzés, ami eleve kedvüket szegheti a konstruktív politikai tevékenységre kész állampolgároknak.

G. Gy.

Vadászszakmány — nemcsak vadászok

„Csicskás voltam Somogyban”

Egy miniszteri vadászattal ötvenezer márka röpillt a levegőbe

Alig telt el tíz perc a telefonbeszélgetés után, megérkezik a szerkesztőségbe Bozóki László, azaz — ahogyan névjegykártyájára íródott: Laszlo Bozoki. A bemutatkozást követően ismét elmondja, hogy igen zsúfoltak a napjai, az elkövetkezendő órácskát alig tudta kiszakítani a költözködésből. De most legalább kicsit kifújja magát a bútorszállítás után. Azt is megtudom, hogy a találkozás nem akarta halogatni. Úgy gondolta, hogy ehhez a sorozathoz minimum „egy-résznyi” anyagot is feltétlenül lapunk rendelkezésére bocsát. Am megjegyzi azt is, hogy a riportok tetszenek neki, viszont a kívülálló a bizonyos vadászörök vaddal, természettel való visszaéléséről, s az ezeket mozga-

folytatás a 3. oldalon

JAGD IN UNGARN			
Preisliste vom 1. Mai 1989 bis zum 30. April 1990			
ROTWILD		DM	
Rothirsch		vom 1.9. bis 14.10.	vom 15.10. bis 31.01.
		per 10 g.	per 10 g.
Gewicht bis 3.00	kg	990.-	800.-
Gewicht von 3.01	bis 4.00	1400.-	1000.-
Gewicht von 4.01	bis 5.00	1800.-	1550.-
Gewicht von 5.01	kg	1800.- +10.-	1550.- +9.-
Gewicht von 5.50	kg	2300.- +10.-	2000.- +9.-
Gewicht von 6.00	kg	2800.- +10.-	2450.- +10.-
Gewicht von 6.50	kg	3300.- +11.-	2950.- +11.-
Gewicht von 7.00	kg	3850.- +11.-	3500.- +12.-
Gewicht von 7.50	kg	4400.- +12.-	4100.- +12.-
Gewicht von 8.00	kg	5000.- +12.-	4700.- +12.-
Gewicht von 8.50	kg	5600.- +14.-	5300.- +14.-
Gewicht von 9.00	kg	6300.- +20.-	6000.- +24.-
Gewicht von 9.50	kg	7300.- +35.-	7200.- +34.-
Gewicht von 10.00	kg	9050.- +40.-	8900.- +40.-
Gewicht von 10.50	kg	11050.- +55.-	10900.- +46.-
Gewicht von 1.00	kg	13800.- +60.-	13200.- +50.-

Részlet a hivatalos árjegyzékből

Nem kommunista lengyel kormány — új történelem

Csak a Varsói Szerződésen belül

A magyarok is értsék

— Drámaian felgyorsultak a lengyel események. Lech Walesa a múlt héten kommunista nélküli kormány megalakítására tett javaslatot. A bejelentés alaposan felkavarta a lengyel belpolitikát. A LEMP keményen bírálta a Szolidaritás vezetőjét — szemére vetette, hogy felrúgta a korábbi megállapodásokat. Czeslaw Kiszczak jelöltjei közben sorra nem mondtak, s a volt belügyminiszter már a hét elején bejelentette, hogy kész visszaadni kormányalakítási megbízását Roman Malinowski javára. Újabb fordulat következett: a Parasztpárt elnöke közölte, hogy nem vállalná a kormányalakítást. A váratlan helyzet egyúttal arra készítette a Szovjetuniót és az Egyesült Államokat, hogy nyilatkozatokat adjanak ki.

Szovjet részről határozottan leszögezték: Moszkva a stabil és baráti Lengyelország kialakításában érdekelt már a II. világháború óta, s ez azóta sem változott. A nyugati sajtó is

elemezte a lengyel fejlemény nyomán várható szovjet állásfoglalásokat: azt szűrték le, hogy a reformfolyamatok fenntartása csakis a Varsói Szerződés kereteinek fenntartásával és a kommunista pártok vezető szerepének megőrzésével valósítható meg. Nem késett Washington reakciója sem: a Fehér Ház szóvivője kifejtette: nem kívánnak semmi olyan nyilatkozatot tenni, amely veszélyeztetné a pluralizálódás folyamatát. „Egy nem kommunista lengyel kormány létrejötte történelmi esemény lenne, Washington azonban nem akar közvetlen módon bekapcsolódni az eseményekbe.” — mondotta a szóvivő.

A LEMP határozott fellépése nyomán Lech Walesa már kedden közölte, hogy a Szolidaritás által vezetett kormányban a LEMP megtarthatja a belügyi és a védelmi tárcát. Szerdán már egyértelművé vált, hogy a Parasztpárt és a Demokrata

Párt kész a koalícióban való részvételle. Csütörtökön Kiszczak hivatalosan is visszaadta megbízását, s ekkor következett az újabb meglepő fordulat: a Szolidaritás nem Walesa kormányfői megbízását szorgalmazta, hanem három jelöltet állított. Walesa minden jel szerint Bronislaw Geremek professzort, a Szolidaritás parlamenti elnökét pártolja, de szóba jött Jacek Kuron ismert aktivista és Tadeusz Mazowiecki, a Szolidaritás hetilapjának szerkesztője is. A kormányalakítási tárgyalást természetesen változatlanul Lech Walesa irányítja, s — az elmúlt napokból tanulva — a geopolitikai érveket hangoztatva sietett leszögezni: Lengyelország a Varsói Szerződés tagja marad nem kommunista kormány esetén is.

B. Walkó György
(MTI-PRESS)

Veszik (viszik) a téglát

Angol-magyar vegyesvállalat kezd meg működését hamarosan Kölesd határában. Néhány évvel ezelőtt bezárták a Bence-féle téglagyárat, gazdája a kölesdi Egyetértés Tsz nem tartotta elég kifizetőnek tovább működtetni azt. Vevőnek, egy Angliába szakadt hazánkfia jelentkezett rá.

— Miért? Honnan az ötlet, hogy itt készítsenek téglát? — teszem föl a kérdést Frank Komárominak, akivel a mintadombok elkészülése alkalmával találkoztam a helyszínen.

— Nálunk már egyáltalán nem készül kézzel vert téglá. Minden, ami egyedinek nevezhető, nagy érdeklődést vált ki az emberekből. A kézimunkának pedig nagy az értéke. Hallottam az unokaöcsémről, hogy itt áll ez a téglagyár. Gondoltam, ha eladják, megveszem és fölfogadok néhány téglaverőt és a kész téglát konténerben hazaszállítjuk.

— Megéri ez a vállalkozás?

— Remélem, hogy igen. Mielőtt ebbe a vállalkozásba belekezdtem volna piac felmérést készítettünk. Igény és fizetőképes kereslet is van a kézzel vert téglára. Elsősorban a mintázata tér el a nagyüzemétől. Nálunk nem vakolják az épületeket, csak fugáznak, így látszik a téglá ereze is, akár a levél. A kölesdi téglá díszítő, dekorációs funkciót töltene be, homlokzatokon, belső falakon. Egy fajta réteg igényt elégítene ki. Természetesen, csak az igazán tehetséges emberek engedhetik meg, ezt a luxust maguknak. De aki megteheti, az nem sajnálja rá a pénzt.

Komáromi Ferenc (Frank) még 16 éves korában hagyta el az országot. Először Ausztriában, majd Angliában élt táborban. Míg az angol nyelvet el nem sajátította angol parasztnaknál dolgozott. A nyelv birtoklása lehetővé tette számára, hogy fuvarozókhoz szerződjön, s később önállóan is fuvarozzon. A szállítás mellett gépjáratással is foglalkozott. Jelenleg is ebből él, az általa megvásárolt, felújított kompresszorokat szállítja Indiába, Pakisztánba. Két fia is szállítási vállalkozó. Alig van fejlődő ország, ahol ne képviselheték magukat valamilyen formában. Időközben jelentős vagyont tett szert.

— Mekkora áldozatot hoz ezért a vállalkozásért?

— Ötszáz ezer forintért veszem meg a téglagyárat és a hozzátartozó épületeket. Még nem tudom, hogy lebontom-e őket? Azt tervezem, szolgálati lakások és szociális létesítmény lesz bennük. A téglaverőknek annyi bért adok, amivel ők is jól járnak. A téglaverés nehéz, fizikai erőt igénylő idénymunka, de élni télen is kell. Jó üzletnek ígérkezik.

— Még így is, hogy megszűre kell szállítani?

— Így is. A szállítás 1000—1200 fontba fog kerülni 10 000 darab téglá esetében, de saját konténerrel szállítom hazá.

— Nem fél, hogy megbukik ez a vegyesvállalat?

— Nézze, aki vállalkozni akar, annak a kockázattal számolni kell. Rizikó nélkül nincsen vállalkozás. Úgy vettem észre, az ithoniak csak a biztos

üzletre mennek. Legföljebb elbukok valamennyi pénzt. Nem megyek tönkre bele, de ha bejön... Esetleg máshoz kezdek kudarc esetén, elképzelésem már van.

— Hamarosan visszautazik, mit tapasztalt itthon?

— Valahányszor bekapcsoltam a rádiót, nem hallottam egyebet, minthogy olajozzák a fegyvert, ki, kire készül lőni. A múlttal nem szabad többet foglalkozni, mint amennyi abból az előrehaladáshoz szükséges. Egyszer már a gazdaságról is beszélhetnének. A konkrét elképzelésekről, tennivalókról. Úgy érzem keserű évek várnak még Magyarországra, de a helyzet egyáltalán nem re-

ménytelen. Amit még látok, az embereknek igényesebbeknek kellene lenniük magukkal és környezetükkel szemben.

— Mikor tér majd vissza?

— Néhány darab téglát viszek mutatóba, s remélem szeptemberben elindulhat az első szállítmány Angliába. Úgy tervezem a céget az unokaöcsém vezeti majd, de ha ő kevés lesz hozzá, akkor veszünk fel igazán hozzáértő szakembert. A saját példám is bizonyítja, a szorgalom, a tehetség, a hosszú évek tapasztalata mutatja, nem minden vállalkozáshoz kell egyetemi diploma. Ötlet, némi tőke, vállalkozó szellem és mersz kell hozzá.

veress

Szerdán ülésezett a Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt kaposvári csoportja, és az alábbi kiáltványt fogalmazták szervezetük céljairól.

Miért küzdenek a kisgazdapárt somogy megyei szervezetei?

- a szabad gazdálkodásért és a szabad vállalkozásért
- a demokrácia kiszélesítéséért, a nyilvánosság legteljesebb kibontakoztatásáért, a bürokrácia minimálisra csökkentéséért
- a magántulajdon visszaállításáért

A kisgazdapárt hűségesen képviseli a parasztság és a polgárság érdekeit

- Célunk, hogy a parasztság élvezze munkája gyümölcsét
- az agrár kereskedelmet ellenőrizze a parasztság
- ne a pesti presszókban nyitogassák az agrárrollót, majd azt mi kézbe vesszük

Jó módú, művelt magyar népet akarunk Modern vállalkozói rendszer elérésén fáradozunk. Nagyobb bizottságot a vállalkozók számára! Harcolunk a korrupció ellen

Szabad vállalkozás, nagyobb boldogulás ezt akarja a Független Kisgazdapárt!

Savanyúpaprika és fehérkenyér Önérzet kontrasztokkal

avagy, engedelmet,
hogy segíteni akartam

Balatonfenyves, a strand előtti büfé. Orrcsiklandó illatok egyfelől, napfény és szabadság. Azok a fertelmes anyagiak a másikon. Am füstölgéseire nincs idő. A szomszéd asztaloknál németek. Mert érted nyelvüket, a kontrasztok önként kínálják magukat. Téma, amiért loholnod sem kellett. Lerágott csont talán? Nem, ez mégsem. Három asztal, három család. Kettőnél a „falon túliak”, avagy ahogy a harmadik asztalnál ülő szalmaszöke, (Tán a mama?) némi maliciával megjegyezte: „sie sind von trüben”. Azaz: ezek (SIC!) odaíttről vannak (Aprócska hekkemet majszolgom én is, az oly divatos kisfröccs, a divatosnál is savanyúbb!) Ők pisztrángot rendelnek. (Die Forelle.) A harmadik asztalon egy kishalom fehérkenyér, s négy, azaz négy! szem savanyúpaprika. Aztán megjön a család feje is. Egy, azaz egy pohár cola, 4 pohár sódávíz. Három gyerek! Nem. A sódávizekből leisznak valamennyit, azután az apuka szétölti a colát. Colás sódát isznak. A srácok éhesek, Apa előveszi maroknyi magyar aprópénzt, s számolnak. Megegyezhettek, mert a nagyobb lány felmarkolja a pénzt és a büféhez megy. Egy halom kenyérrrel, újabb paprikákkal tér vissza. Egy tányérkán sertésborda is van. Lám, lám. Elosztják. — Jó étvágyat köszönök oda. BRD-s szomszédaim turkálják a pisztrángot, azután visszaküldik. Köszönik. Ennyi. Cincogó munkabéremből, újabb fröccsöt rendelnek, mialatt az NDK-s asztalnál kell elhaladnom. Nagy szabadkozással magammal vinném a gyerekeket. Az apa nem engedi. Érthető is lenne, ha nem jelentettem volna be szándékomat. (ugyanis apa lévén arra gondoltam, miért nem lakhatnának jól egyszer ezek a srácok is. — Mit képzél? Nekünk is van pénzünk, mindent beváltottunk, mit csak lehetett. Menynyit? — kérdezem tettetett naivitással. 2.600,- Ft/fő. Igen? És mennyi időre? — 14 napra kapom a választ. Jó. Szent együgyűség, józan jóakarát. (A polemiait önökre hagyom tisztelt olvasók!) Látom a gyermekek arcát, s a mieinkre gondolok. BRD-s szomszédaim időközben felálltak, távozási szándékkal. Nem vártak a pincérre 50,- DM-át hagytak az asztalon. Ők, így szokták meg. Tán a pincér is? — Engedelmet, hogy önérzetükbe gázoltam — vettem oda cinikusán. A bibliai mondás megfordult. A kenyérrrel megdobottak válasza: kö. Uram isten! A szocialista önérzet netovábbja! „Szabadság, te szülsz nekem rendet...”

— Bayer —

Baráti megértés Hitler és Sztálin között

A „titkos záradék”

A dpa nyugatnémet hírgyűnökség csütörtökön közölte a Szovjetunió és Németország között létrejött megemlékezési szerződéshez csatlakozó kiegészítő jegyzőkönyv szövegét. 1939. augusztus 23-án csatolt titkos záradék hitelesnek feltüntetett szövege a következőképpen hangzik:

„A Német Birodalom és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Uniója közötti megemlékezési szerződés aláírása alkalmából a két fél meghatalmazott alulírottai szigorúan titkos tanácskozáson megvitatják a két fél kelet-európai érdekövezetei elhatárolásának kérdését;

1.) A balti államokhoz (Finnország, Észtország, Lettország, Litvánia) tartozó területeken végrehajtandó földrajzi-politikai átalakítás esetén Litvánia északi határa alkotja mind Németország, mind pedig a Szovjetunió érdekövezetének határát. A két fél ezennel elismeri Litvániának a vilniusi területben való érdekeltségét.

2.) A lengyel államhoz tartozó területek területi-politikai átalakítása esetén Németország és a Szovjetunió érdekövezetét megközelítőleg a Narev, a Vistula és a Szan folyók alkotott vonal határolja el.

Azt a kérdést, hogy a kétoldalú érdekek kívánatosá teszik-e a független lengyel áll-

lam fenntartását, és azt, hogy miként vonják meg ezen ország határait, véglegesen csak a további politikai fejlemények fényében lehet tisztázni.

A két kormány ezt a kérdést mindenféleképpen baráti megértés formájában fogja megoldani.

3.) Délkelet-Európa viszonylatában a szovjet fél hangsúlyozza Besszarábiában való érdekeltségét. A német fél kinyilvánítja e területben való teljes érdekeltségét.

4.) E jegyzőkönyvet mindkét fél szigorúan bizalmas formában kezeli.

Moszkva, 1939. augusztus 23.

A német birodalmi kormány nevében: Ribbentrop

A Szovjetunió kormányának felhatalmazottjaként: Molotov”.

Az 1939. szeptember 28-ikán létrejött német-szovjet határ- és barátsági szerződéshez csatlakozó titkos kiegészítő jegyzőkönyv az augusztusban aláírt kiegészítő jegyzőkönyvet olyan értelemben módosítja, hogy „a litván állam területe a Szovjetunió érdekövezetébe esik, mivel másrészt a lublini vajdaság és a varsói vajdaság egyes részei Németország érdekövezetébe esnek”.

A Magyar Demokrata Fórum Országos Elnöksége 1989. augusztus 15-én megbeszélést tartott a Japán Szocialista Párt Magyarországon tartózkodó küldöttségével, amelyet Eiji Seki úr Japán magyarországi nagykövete kísért el az Ó utcai székházba. A megbeszélésen japán részről résztvettek többek között dr. Tsutomu Ouchi a Japán Tudományos Akadémia tagja, Hiroaki Fukami a Keio Egyetem közgazdaságtan professzora, valamint magyar részről Csurka István és Szabad György az Elnökség tagjai, Joó Rudolf külügyi referens és Roszik Gábor országgyűlési képviselő.

A japán képviselők nagy érdeklődést tanúsítottak a magyarországi folyamatok iránt, különös tekintettel a gazdaság átalakulására, az MDF vezetői pedig kifejezték azt az óhajukat, hogy a magyar-japán kapcsolatok és együttműködés az elkövetkezőekben konkrétabb formákat öltösson, mert erre várhatóan fokozott lehetőség nyílik.

Az eszmecsere során szóba került egy jövőben Budapesten felállítandó Japán Kulturális intézet terve is.

Budapest, 1989. augusztus 16.

Menekültügyek

Budapest: Őszi István külügyminiszter-helyettes pénteken magához kérette Gerd Vehrest, az NDK budapesti nagykövetét és megbeszélést folytatott vele az NSZK-ba áttelepülni kívánó, Magyarországon tartózkodó NDK állampolgárok ügyének rendezéséről. Hangsúlyozta, hogy magyar részről továbbra is a két német állam közötti érintkezések eredményeinek függvényében, a magyar politikai és jogi gyakorlat, az általános elfogadott nemzetközi normák szellemében kívánják ezt a kérdést megoldani.

Vehres nagykövet ez alkalommal is kifejtette, hogy állampolgárai problémájának rendezését az NDK-ba való visszatérésük segítené elő. Megerősítette, hogy az érintetteknek hazautazásukat követően semmilyen hátrányos következménytől nem kell tartaniuk. (MTI)

Szófia: Hivatalosnak tekinthető adat szerint az utóbbi két hónap folyamán 270 ezer bulgáriai muzulmán távozott Törökországba. Minthogy a muzulmánok kitűdülése már két és fél hónapja tart, az összes eddigi távozottak száma alighanem túl van a 300 ezren.

A török fél az utóbbi időben lassítja a menekültek befogadását: leállították például a naponta egyszer közlekedő különvonat fogadását, egy török államminiszter közlése szerint „földet és lakást — egyes híresztelésekkel ellentétben — senki sem kap” s a török fél állítólag fontolja a vizumkényyszer alkalmazását is.

Heti eseménykrónika

1989. augusztus 12—18

Szombat: a francia kormány felszólította Szíriát, hogy segítse elő a libanoni harcok befejezését — a Rudé Právo vezércikkben bírálta a csehszlovákiai ellenzék — a Neues Deutschland úgy foglalt állást, hogy szükség van a berlini falra.

Vasárnap: a berlini fal építésének 28. évfordulója — a Charta 77 csehszlovák ellenzéki mozgalom javasolta, hogy a hatóságok várható akciói miatt ne tartsanak tüntetést az 1968-as VSZ-bevonulás évfordulóján — Bejrútban fellángoltak a harcok — az izraeli-szovjet kapcsolatok rendezését szorgalmazta Jichak Samir izraeli kormányfő.

Hétfő: Nicolae Ceausescu román vezető a Newsweeknek adott interjújában aggodalmát fejezte ki a lengyel és a magyar belpolitikai fejlemények miatt — Bejrútban sikertelen közvetítési kísérlet — lemondott Pieter Botha dél-afrikai elnök.

Kedd: II. János Pál pápa a libanoni ágyúzás befejezésére kérte Szíriát — Kohl nyugatnémet kancellár a menekültkérdéssel kapcsolatban levelet küldött Erich Honeckernek, az NDK párt- és állami vezetőjének — Lech Walesa indítványozta, hogy a LEMP tartsa meg a belügyi és a védelmi tárcát — a Pravda bírálta az észtt választási törvényt.

Szerda: a Legfelsőbb Tanács határozatában alkotmányellenesnek minősítette az észtt alkotmánymódosítást és a

választási törvényt — az NDK külügyminisztériuma tiltakozott a budapesti nyugatnémet nagykövetséggel kapcsolatos tevékenysége miatt — Hasemi Rafszandzsani iráni elnök üzenetet küldött Háfez Asszad szíriai elnöknek; az ENSZ BT állásfoglalásában a libanoni vérontás beszüntetését sürgette — összeállítást közzét a moszkvai TV Alekszandr Szolzsenyicin műveiből.

Csütörtök: részleges tűzszünet lépett életbe Libanonban — a csehszlovák kormány nyilatkozatban közölte, hogy kész megakadályozni az 1968-as évfordulóra tervezett mozgalmakat; — a lengyel parlament elítélte az 1968-as bevonulást — Czeslaw Kiszcak volt belügyminiszter visszavonta a kormányalakítási megbízását, mert a kommunisták kizárásával új kormány alakul — Jazov szovjet védelmi miniszter Helsinkiben bejelentette, hogy nem növelik a katonai erőt a balti köztársaságokban.

Péntek: lengyel kormányalakítási tárgyalások — pakisztáni közvetítési kísérlet a libanoni válsággal kapcsolatban — CTK csekszlovák hírgyűnökség „beavatkozásnak” minősítette az 1968-as beavatkozás bírálatát — a Neues Deutschland, a NSZEP lapja szerint 1968 „internacionalista segítségnyújtás” volt — több mint 60 év után Trockij-cikk jelent meg egy szovjet lapban — az Osztrák KP bírálja Ausztria EGK-belépési szándékát.

„Csicskás voltam Somogyban”

Egy miniszteri vadászattal ötvenezer márká röpillt a levegőbe

folytatás az 1. oldalról

lő összefonódásokról nem tudhat meg sokat, csak a dolgok töredékét. (Ezt észrevettem. — a szerző.) Kinyitja diplomata-táskáját, és hatalmas paksaméta hivatalos iratot, levelezést, prospektust tesz elő az asztalra. Ezek mondandója bizonyítékai. Mert hangsúlyozza, hogy „nem a levegőbe” beszél. Amit elmond, azt bármikor bárki előtt tudja bizonyítani.

— Húsz évvel ezelőtt hagytam el Magyarországot. Ezt nem magyarul képpen mondom, hanem a tények miatt. Előtte a Somogyi Erdőgazdaságban dolgoztam, mint gyakornok. Hivatásos vadász szerettem volna lenni. A szakképzés megszerzése előtti gyakorlati éveket töltöttem. Másképpen? Csicskás voltam Somogyban. Két év után anyám azt mondta, „ha a vadászatot hivatásodul választod, akkor örök életetben szegény maradsz”. Úgyhogy új szakmát választottam és tanultam: csempészés és csempész letépkályhas és csempész letépkályhas... De azóta is aktívan vadászom. Az idén voltam kilencedszer Afrikában vadászni. Korábban ott éltem két évig, mint White Hunters (hivatásos vadász). De megjártam Alaszkát, Grönlandot, Indiát... — mind, mind saját pénzből, nem állami támogatásból. Harmincöt éves koromig a vadász-

szatnak éltem, azóta immár nyolc éve a vadászattól. Vadászszervező vagyok: kis utazási irodám van az NSZK-ban. Évente 1200—1300 vendéget hozok Magyarországra, forgalmam körülbelül 4,5-5 millió NSZK márká. (Semmiféle állampolgárságot nem vettem föl, státuszom: „külföldön élő magyar állampolgár.”) Bozóki László tehát nyolc esztendeje — jellemző huzavona után — lett a MAVAD ügynöke és tiszteletközteje. Elkezdte ezt a munkát, s természetesen visszatért Somogy megyébe is, mivel a területet és a vadgazdálkodással foglalkozókat is jól ismerte. Eleinte jól mentek a dolgok, bár a volt kollégák közül sokan furcsán néztek rá, hiszen nyolctíz évvel ezelőtt még furcsa volt, hogy egy disszidens mit akar itthon? A Somogyi Erdőgazdaságban Rónai Józseffel (párttitkár volt, s ő felügyelte a vadászattal) került (volna) kapcsolatba, de pillanatokon belül bekövetkezett a „mit akar itt egy ilyen?” című nagyjelenet.

— Semmi mást nem akartam, csak vendégeket hozni vadászattal céljából. Aztán hamarosan beleláltam a dolgokba. Rájöttem, hogy a kiváló terület jó, ha ötven százalékban el van adva. Vagyis a nagyon nagy lehetőségeket nem használták ki. — Mit gondolsz, mi volt ennek az oka? hiszen jó szervezéssel jelentős valutát hozott volna a terület az országnak.

— Mert vadásztak az elvtársak. Előfordult nem egyszer, hogy a vendégeimet, akiknek szerződésük volt a MAVAD-dal, ezen keresztül a Somogyi Erdőgazdasággal, fogták és kipaterolták a vadászszobából. Arra hivatkozva, hogy másik vendégek érkeznek. Ha érdeklődtem, hogy kik? Mindig az volt a válasz, „ne érdekeljen az téged”. Gyakran visszaüzent a kíváncsiságom... A ház előtt láttam a fekete Volgákat és a „merci-keket”. Be nem juthattam, mert két megtermett úriember állta el az utamat. Kiderült, hogy a „magasabb vendégeknek” kellett az Ali-réti ház, az én vendégeimet pedig — jobb esetben — áthelyezték Kerekibe.

— Mennyit fizetett egy-egy vendégre?

— Az Ali-réti osztályon felüli volt. De vegyünk egy első osztályút. Hatvan márká a szállás egy éjszakára, a teljes ellátás pedig hatvanöt márká. A vadászattal részvételi díja öt-száz márká. Megjegyzem, Somogyban sokan meg nem kérdezték, hogy mi jó a vendégnek, milyen igényei vannak. Csak azt hallottuk, hogy mi nem jó nekik. Mármint a gazdaságnak.

— Folytassuk még az anyagiakkal. Mennyibe került, illetve került maga a vadászattal és például egy érmes tróféa?

— Egy átlagos somogyi szarvasbika tróféájának a súlya

nyolc kiló körül van. Ez ötezer márká. Ehhez jön a felár, ami bronzérem esetében tíz százalék, az ezüst tizenöt, az arany pedig húsz. De tessék, itt van a hivatalos árjegyzék... Elmondom, hogy a vadászattörvény folyamatos megsértése miatt szinte állandó a felháborodásom. Mert szarvast maximum terelésben lehet löni, illetve riglizésben. Viszont Somogyban hajtóvadászaton is lövik a szarvast. Tehát a világ legjobb szarvasállományával a Takács László vezérigazgató utasítására azt csinálnak, amit akarnak. A Nimród is írta, hogy a szarvast Magyarországon — úgy tűnik — halálra ítélik.

Csak a nyereségre mennek rá, amit Somogyban úgy mondanak: az erdő a fontos, az hozza a pénzt. A vad az „tűró”. Így kell bánni a nemzeti kincessel? A holt szegény Tanzánia... Az emberek valaha is kilóg a nadrágból, de vadjaik megmaradására milliókat fordítanak. Közben egy bekezdés erejéig visszakanyarodtunk a nyugati vendégek „elzavarásához”, illetve ahhoz, hogy az utóbbi időben azért valahol mégis elhelyezték őket. Számítatlan esetben szerződésfelbontással vádoltak — joggal! — a németek bennünket, de soha semmiféle kártérítést nem kaptak. Légi feljebb ízellen megjegyzéseket.

(Csak zárójelben jegyezzük meg, hogy Bozóki László és a Somogyi Erdőgazdaság között a langyos viszony egyik percéről a másikra jéggá dermedt. Riportalanyunk hihető elmondása szerint ezért, mert az „egyéni haszoncsérés”, az anyagi juttatás utcajába ő nem ment bele. Hogy hol és kívül kapcsolataiban? Azt nem írjuk le, mert erre nincs bizonyítékunk, hiszen a beszélgetésnek nem volt fölattanója.)

— Utána indult el olyan folyamattal, amit nem hittem, hogy létezhessen. A szó szoros értelmében kiüldöztek Somogyból. Ma, 1989. augusztusában ott tartunk, hogy ott egyszerűen nem fogadják a vendégeimet. Ezt is tudom bizonyítani számtalan telexszel. Most éppen ezért költöztem Szekszárdra — irodámat megtartva — mert Tolnában vannak esélyeim. Elég sok helyen. Kivéve Gemencet. Egyszer beszéltem Böröczky Kornéllal ez ügyben, de azt mondta, hogy ő nem fogadja a vendégeimet, van neki éppen elég... Bozóki László tudomása szerint Somogy megyének a vadászattól származó évi devizahozama 15 millió márká körül lehet. A szakember minden túlzás nélkül úgy véli, hogy ezt minimum meg lehetett volna duplázni... Egy példa, amiből kettő lesz: 1987 novemberében Bozóki László fiatal fogorvosokból álló csoportot vitt Vésére vaddisznó-hajásra. A vadászok azt mondták, „Bozóki úr, amit lehet... Mi mindent kifizetünk!” Bozóki kérte az ottani fővadászt, hogy „azt” a vörös tölgyest hajsák meg. Az hozná a valutát. A válasz így hangzott:

— Jaj, te arra rá se nézz! A jövő héten miniszteri vadászattal lesz. Kitekerik a nyakamat, ha én azt meghajtatam... — Így a csoport naponta tíz-tizenöt vaddisznót lőtt csupán. Viszont, amikor Bozóki egy hét múlva visszament az agyarakért, a papírokért, „saját szemével” látta a miniszteri vadászattal „eredményét”: a vései téves udvarán 74 vaddisznó feküdt, több mint harminc szarvas... De nem folytatja a felsorolást, hanem szorgos számolásba fog: a kiló vadak értékét nyugatnémet márkává „alakítja”. (Szállítás és étkezési díj nincs benne.)

A részleteket nem sorolom — ennek bárki utánanézhethet — csak a végeredményt írom le: több mint ötvenezer márká! (Cinikusan: ez érthető, hiszen a vadászaton Losonczy Pál is részt vett. Ő pedig köztudottan jó vadász.)

Bozóki László munkája során sok trófea-raktárban is járt. Mit látott? Temérdek tróféát. Tonnában mérhető mennyiségű. A tróféák címlapja: Losonczy elvtárs, Szirmai elvtárs, Grósz elvtárs... és sorban a vezetőik nevei. De látott tróféával megrakott teherautót. „Az elvtársak tróféáit vitték Keszthelyre bíráltni... Utána jöttek a sofőrök és vitte ki-ki a saját gazdáját.”

— Szükségük volt erre a rahedlira való tróféára?

— Kötve hiszem. Én magam vettem Budapesten, a Nimród vadászboltban 25 garbitúra vaddisznóagyarat négy évvel ezelőtt ötszáz forintért. Ráírva csak ennyi: Aczél elvtárs. A tróféák 18 centisek voltak. Ma ennek a lelvési ára 2040 márká! Végül előkerülnek a visszasságok ellen szót emelő Bozóki Lászlót megsemmisíteni szándékozó „hajtóvadászattal” hivatalos iratai. Nyomozási, vizsgálati jegyzőkönyvek. Majd e legfelsőbb hatóságok felmentései, a valamelyik paragrafusban „meghatározott büntetendőséget kizáró okra megszüntetem...” és még sorolhatnánk.

— Most, hogy mindezt elmondta, nem tart attól, hogy hátrányos helyzetbe kerül?

— Biztos, hogy lesznek gondjaim. De ez az állapot egyszerűen már tűrhetetlen!

(Legközelebbi vadászattalunkon egy „elvarázsolt” disszertációra lövünk és egy koncepciót peritünk be.)

V. Horváth Mária

1989. augusztus 19.

D Á T U M

3

„...édes illat oly hévsége árasztott el...”

A Szent Jobb

Kilencszázhat esztendővel ezelőtt ünnepelte először a magyar nép Szent István ünnepét. VII. Gergely pápa rendelte el, hogy „mindazoknak testét fel-emeljék, kik Pannóniában a keresztény hit magvait igehirdetésükkel hintve” a magyarokat Istenhez térítették. Így 1083-ban szentté avatták I. István királyt, Imre herceget, Gellért csanádi püspököt, valamint Andrást és Benedek remeteket. Az akkor uralkodó I. Lászlót — akit később szintén szentté avattak — közülük legelőször a királyi előd, István testét „emelteté föl” a székesfehérvári sírboltból.

Erre az alkalomra megmozdult szinte az egész ország. Az ősi koronázó városban nemcsak a főpapok és főemberek jelentek meg, tengernyi sokaság sereglett össze, hogy tanúja legyen a vallásos és nemzeti kegyelet eme aktusának. Mielőtt hozzáfogtak volna a sírbolt kibontásához, László háromnapos böjtöt rendelt el mindenki számára. Ennek letelte után láttak hozzá, hogy a felszínre hozzák a szent király csontjait, ám hiába próbálkoztak a legerősebb emberek is, nem bírták megmozdítani se a koporsóra nehezded nagy követ. Ekkor egy Karitas nevű bakonyosmelyői apáca értesítette a királyt, hogy egy égi kinyilatkoztatás szerint István földi maradványaihoz nem férnek hozzá addig, míg szabadon nem eresztik Salamon herceget. László erre kiengedte fogásából unokatestvérét, akit 1082-ben azért vetett börtönbe,

mert az trónjára tört. Mint Hartvik győri püspök írja Szent István legendájában, ezután a koporsóra nehezded hatalmas követ olyan könnyedén emelték fel, mintha súlya se lett volna. S hogy „megvirradt Isten szentséges szülőanyja, Mária mennybevitel után az ötödik nap (azaz: augusztus 20-án — Sz. J.), összegyűlt a templomban a király a főemberekkel, a papság a főpapokkal; először

gyászmisét mondtak, majd elmozdítva a padlóból kiemelkedő márványtáblát, végül is lementek a koporsóig, s annak felnyitására az édes illat oly hévsége árasztott el minden jelenlétűt, hogy azt hitték, az úr paradicsomi gyönyöreinek közepébe ragadtattak.

Maga a koporsó színültig volt kissé vöröslő, szinte olajjal kevert vízzel; benne mint olvasztott balzsamban nyugodtak a drága csontok; ezeket a legtisztább gyolcsba gyűjtötték, s

a gyűrűt, mely a boldog férfi jobb kezére volt húzva, a folyadékban sokáig keresték. Mivel ezt nem találták, némelyek elkezdtek a király parancsára a vizet ezüst üstökbe és hordókba mergetni, hogy ha kiürítették a szarkofágot, bizonyosan megtalálják a gyűrűt. De csodálatosképpen minél több folyadékot mertek ki, annál több áradt helyére, s töltötte meg a koporsót. Látna a csodát, a kimert vizet visszaöntötték a helyére, de a visszazúdítással sem telt meg jobban a koporsó. Hiába minden, nem találták sehol István jobbát és gyűrűjét. Csak három év múlva derült fény hollétük rejtélyére.

Egy bizonyos Mercurius nevű szerzetes is szeretett volna ott téblábolni, mikor Szent István sírját feltárják, ám László király elküldte onnan. A pap elvonult a templom egy félreeső zugába, s ott szomorkodott. Egyszer csak odalépett hozzá egy fehér ruhába öltözött ifjú, s átadott neki egy összecsavart szövetet, mondván: „Rád bízom ezt megőrzésre, s ha eljön az idő, feddésre”. Mercurius a szövetet kibontotta — és elsőpadt: az ismeretlen ifjú Szent István csodálatos módon épen maradt jobb kezét — rajta a híres gyűrűvel — bírta rá.

E féltett kincset magával vitte a berettyói monostorába, s ott őrizte titokban mindaddig, míg jónak nem látta értesíteni László királyt.

Az a híre fényes kísérettel a berettyói kolostorhoz vonult,

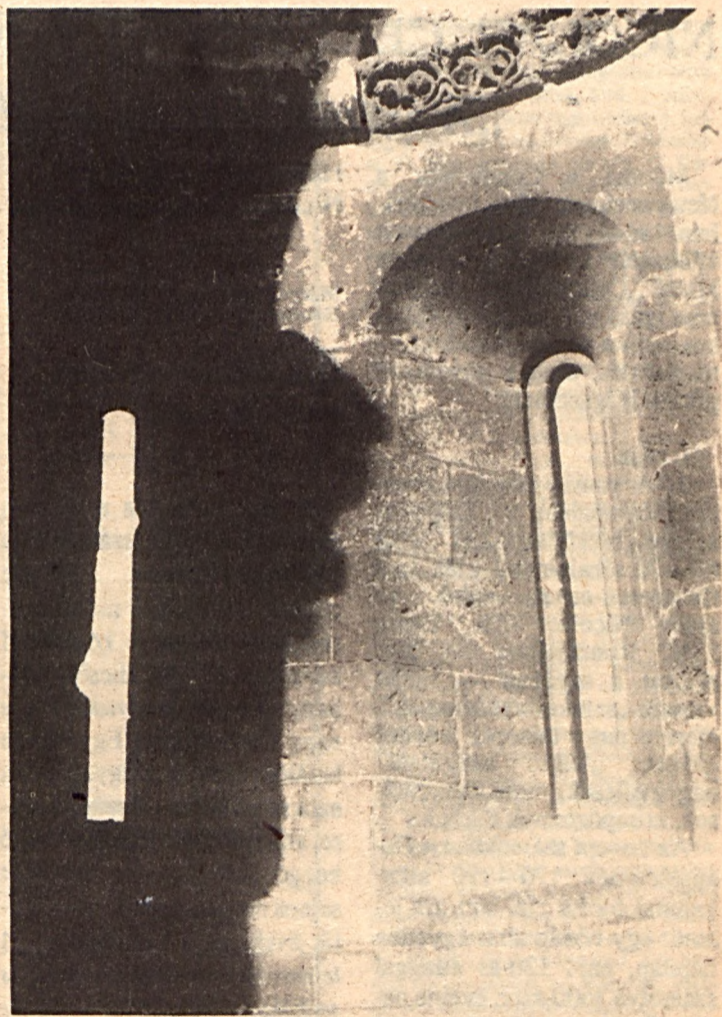
hogy az ereklyét elvigye Székesfehérvárra. Erről a szándékról azonban hamar letett, mert meghallotta, a Szent Jobb érintésétől a súlyos betegek meggyógyulnak. Mivel a hívő népet nem akarta megfosztani e csodatévő kegytárgytól, megalapította ott helyben a „szentjobbi apátságot”.

Az ereklye azonban nem sokáig maradt az apátság templomában. Valószínűleg a tatárjárás idején már Székesfehérváron volt. Onnan a XV. században, a mohácsi csata előtt II. Lajos Budára hozatta. Buda vára elestekor hadizsakmányként török kézre jutott és Boszniába került. Ott készítették a XVI. század második felében ezüst ereklyetartót számára. Vagy száz év múlva jutott el az első hír Magyarországra, hogy hová kallódott a Szent Jobb. Lipót király azonnal megkísérelte a visszakeresését, ám ez csak Mária Teréziának sikerült. Hosszas tárgyalások után 1771. június 1-én vette át a királynő a szent ereklyét, s miután meggyőződött annak hitelessége felől, kilenc napra kitévette közszemlére a schönbrunni udvari templomban, majd Pannónhalmára vitette, s lehetővé tette, hogy ott három napig látogathassák a hívők. Az úticél azonban Buda volt.

Amerre vitték a Szent Jobbot, mindenütt ünneplőbe öltözve, zászlókkal felszerelve vonult ki tiszteletére a lakosság.

A rég várt ereklyét hatalmas tömeg, s egyházi, világi és katonai főméltóságok fogadták Budán. Zúgtak a harangok, harsogtak a trombiták, s az örömműnek okán még az ágyúkat is elsütötték.

István király üsztelete hamar és mélyen meggyőződött.

Régtől fogva fontos, országos ügye volt a nemzetnek ennek az ünnepnek s a hozzá kapcsolódó törvényt napok megtartása. (Nem véletlen, hogy az új rendszert augusztus 20-ára időzítette alkotmányának kihirdetését — ezzel is mintegy legitimálni próbálta magát.) II. Endre király 1222-ben kelt Aranybullájának már az első szakasza elrendelte, hogy „évenként a szent király ünnepét, hacsak némi súlyos foglalkozás vagy betegség által nem akadályoztatunk, Székesfehérváron tartozunk megtartani és ha mi (a király)

jelen nem lehetünk, a nádor kétségkívül ott leszen helyettünk és minden nemesek testésük szerint oda gyülekezzenek...” E rendelet óta eltelt 767 esztendőben többször is kifordult sarkaiból a világ.

Csak bizakodhatunk, hogy végre megint a helyére szökken. Talán ennek a jele az is, hogy 40 évi szünet után idén ismét lesz körmenet a Szent Jobbal — igaz már nem Budán, hanem Pesten, a Bazilika környékén.

Szulovszky János

Az a régi augusztus

Augusztus volt. Forró és tikkasztó a nyár. A délelőtti alvással, olvasással telt el. A délutános műszak 15 órakor kezdődött. Még két óra előtt bementem a hatvani konzervgyárba ebédelni. Lassan és kényelmesen megebédeltem, utána még beszélgettünk a lányokkal, többségük akkor 12 órázott. A szakmunkások és az érettségizett szakmunkások — mint aki én is voltam akkor — gyártásközi ellenőrként vagy meősként dolgoztunk.

A délután is meleg volt, különösen a sürlőben. Enyhülést csak a szürkület hozott. Utam akkor megoszlott a sürlő és a léállomás között. Már nem emlékszem, de egyik nap dinnével kénált meg egy cigányasszony a sürlőben. Lehet, hogy azon a napon. Bár egy gyáron belül egyik nap olyan volt, mint a másik. Nemcsak az égen a Nap, de az idő is állni látszott. Semmi gyanús jel nem mutatkozott, fogalmunk sem volt akkor arról, hogy valami készül a magasabb politikában.

Éjszaka, számunkra már az volt, 23 órakor, véget ért a műszak. Utána a szokásos zuhanyozás következett. Megszabadultunk a délutáni izsádságtól, fáradtságtól és tisztán, frissen mosakodva még a jövő elé is vidámban, optimistán tekintettünk. Terveztünk. Tásnőmnek két kislánya volt, a férjével ezen a napon is a gyárkapuban találkoztunk. Együtt indultunk hazafelé. Számunkra a legrövidebb út a vasúti felüljárón át vezetett.

Már a hídon jártunk, amikor távolabbról morajlást hallottunk. Kicsit megijedtünk, de a hídon gyorsan átjutottunk; a városban átvezető út mellett a járdára érve földbe gyökerezett a lábunk. Szívünkbe félelem költözött és bámultuk a tankokat. Végeláthatatlan sorban vonultak a tankok Csehszlovákia felé. (Nem tudtuk akkor még, hogy hová és kik mennek?) Álltunk az út mellett, hideg szaladgált a hátunkon, karunkon a félelemtől — aminek reakciója valahol rokon az undorral — felállt a pihezőr is.

Annak a sornak nem volt se eleje, se vége. Letérve a járdáról futni kezdtünk: ha itt valami

történe, ne tudják, hogy mi arra jártunk, nem akartunk semmilyen bíróságon tanúk lenni, de meghalni sem akartunk, mert óhatatlanul eszünkbe jutott, hogy ha mennek az úton a tankok, azok löhetnek is.

Az esetről másnap sem szóltunk senkinek. Csehszlovákia való bevonulásról a rádióból értesültünk. Akkor is hallgattunk, de emlékeztem szerint a mi műszakunkból senki nem látta az északra tartó tankokat. Az emberek sutgották, ezt igazán ügyesen, az éj leple alatt tanúk nélkül csinálták: hogy senki se tiltakozhasson. Bár nem olyan időköt élünk akkor, hogy szót emeljünk valamért, ami nem tetszik, ami sért másokat!

Később elmeséltem, hogy mi ott voltunk, de azon a tájékon a hivatalos jelentések szerint akkor, ott nem jártak emberek. A város csendesen aludt remélve, várva az új, a szebb, a ránk viradó másnapot.

Visszaemlékezve még mindig a hideg ráz, és borsózik a hátam az élménytől. Így váltam a történelem egy szeletkéjének részesevé, akarva-akaratlanul.

Tudom, hogy felelősség engem ezért nem terhel, mégis cinkosnak érzem magam azokkal, akik a tankokat a megkérdezésünk nélkül Csehszlovákia felé küldték.

Így, utólag könnyű okosnak lenni: valahogyan meg kellett volna állítani azokat a tankokat, ott az úton! Egy szégyenfolttal most kevesebb lenne! De az ember nem hősnak, nem mártírnak születik csak embernek, aki elég gyakran fél és ezért hallgat is. Várom azóta is, hogy akik, akkor a tankokat abba az irányba küldték, megkísérlik jóvá tenni az egész akciót. A múltat végre, be kellene vallani s nemcsak nekem. De úgy érzem, arra még várhatok!

Ez a nyár is pontosan olyan, mint akkor volt augusztus 21-én. A különbség az, most más jövőben reménykedem.

veress

„igazi Lenin-fiú volt”

Klotz bácsi

A minap egyedi, de enyészetre ítélt levél került kezembe. Abbéli örömben, hogy megmenthető nem is ügyeltem tartalmára. Csak később volt érdekesem elolvasni s elgondolkodni a meglevenedő sorokon. A címzettje bizonyos Klotz úr (írásomban fantomnév!), a szöveg pedig az alábbi: (a név megváltoztatásán túl, a szöveg kínosan betűhű).

„Klotz úr!!!
Bizonyára hallott már valamit a földi és az égi igazságszolgáltatásról. Mindenkinek felelnie kell egyszer a tetteiért, vagy itt a földön vagy az égen. A történetek után elhatároztam, hogy én meg fogom előzni az égi igazságszolgáltatást és még itt a földön számon fogom kérni tetteikért mindazokat, akik anyámon és családomon vétkeztek. (SIC!) A legelső köze tartozik Klotz úr is!

Biztosíthatom, hogy én egy napon minden körülmények között eljövök, ha a világ végéről is és ha nem is történik rendszerváltás Magyarországon. Egyébként ehhez az ügyszó a rendszernak nincs is semmi köze. (SIC!)

Ez a mi személyes ügyünk. Én mindenesetre, ha egy év, vagy tíz év múlva és ha csak egy éjjelre, de eljövök és ítélni fogok az én törvényeim szerint. Szemet szemért, fogat fogért és a kamatos kamat teória szerint. Csak ezt akartam tudatni. Közölheti mindazokkal, akiktől számon kell kérnem, hogy mit vétett családom nekik.” Schultz Józsa.

— Húha, kaptam fel a fejem, hát ez fenyegetés a javából. Egy igazi krimi. A levél

keltezése pontosan nem olvasható, de jó harmincöt-nyolcvan éves. Mi lett ennek a végkifejlete? Ki volt ez az ominózus Klotz úr? Hát Schultz beváltotta-e ígéretét? Helytörténetész barátom archívumában számos adalékot leltem kiegészítendő a meglevenedő képet. Íme: „Klotz bácsi a falu Kitelepítési Bizottságának tagja. Már nem él. 19-es kommunista ún. igazi Lenin-fiú volt.” És ugye megölték? — tettem fel a nyilvánvalóan adódó kérdést. — Dehogy ölték, természetes halállal végezte, pompás társadalmi temetéssel.

— Az nem lehet — kötöttem az ebet továbbra is a karóhoz. De bizony! A levelet megmutatni már nem volt erőm. Klotz bácsi — maga is sváb származású — „fajtáját és etnikumát meghazudtolva, a legvéresebb száju híve volt a kitelepítésnek. Hivatali hatáskörét jóval túllépve, sokszor személyes bosszútól tüzelve, száműzte saját véreit.”

— Ejnye, de más lett így a kép! „Ahol áru és áruság van” — Nagy László sorai villannak agyamban! S menten utána az ilylyési sorok türemkednek elém: „Hol zsarnokság van (...) veled megy mint az emlék; (vonat kerekere halad, rab vagy, erre kattog; hegyen és tenger mellett be ezt lehelled;...” És belejárt az harmadikként Schultz Józsa lelkének kiáltása is: De más lett így Klotz bácsi képma. S a többi még, a román klotzbácsik, akik fejjéért árusítják ki Erdélyből száz véreimet, s teszik földönfutóvá magyarok ezreit...

Bayer Béla

NICOLAE CEAUSESCU

„A személyi kultuszról nincs idő vitatkozni...”

Mondta a Conducator a Newsweeknek adott interjújában, amelynek átszerkesztett változatát az Agerpress tette közzé. Ceausescu alighanem igaza van, személyi kultusza, amit a népre erőszakolt — ténykérdés, amit a következő példák is igazolnak.

I. rész

1. A román napilapokban, így Scinteában, az Előrében szürke hétköznapokon átlag 60—70 alkalommal írják le a Ceausescu-nevet, ebből az arány Nicolae 75%, Elena 25%. Romániában — legalábbis a sajtóban — ritkán vannak „szürke hétköznapok”, mert a nagy ünnepek közötti időteret „jelkes hangulatú” nagygyűlések, munkalátogatások, szimpóziumok töltik ki.

Az ünnepi számokban a Ceausescu-név 170—190 alkalommal fordul elő, ami azt jelenti: egy hónap alatt egyetlen napilap, napi 120-as átlaggal számolva 3600-szor, évente pedig 43 ezerszer írja le a nevet! A szedés változatos, a név „elvegyülhet” a szövegben, lehet — és általában ez a gyakoribb — ritkított vagy vastagított szedésű. A betűnagyság akár 2,5 cm-es is lehet. Ízelítőül néhány variáció:

2. A Conducator megszólítása nem nagy szókinccsre vall, íme a példák — eredeti újságkivágások alapján:

Igen tisztelt és szeretett Nicolae Ceausescu elvtárs!

Hőn szeretett és tisztelt Nicolae Ceausescu elvtárs!

Mélyen tisztelt és szeretett Nicolae Ceausescu elvtárs!

Mélyen tisztelt Elena Ceausescu elvtársnő!

Tisztelt elvtársak!

3. Sugár András a Reform 1989. július 28-i számában a Ceausescu-kultusz ábécéje címmel figyelemre méltó összeállítást közölt a következő bevezetővel: „Ki dicséri jobban, szebben, kedvesebben a nagy Conducator? Egy román barátom felhívta a figyelmemet azokra a kultikus díszítőjelzőkre, amelyekkel a romániai sajtó buzgó tollnokai — közöttük sajnos magyar ajkúak is — illetik évek óta a Conducator. A lelemény és a fantázia verbális szökőkútja zúdul ránk — féktelen áradata ez az alkotók tömjénező „ejakulációinak”...

Az ábécé 76 fogalmat tár az olvasó elé imigyen: „Az olvasó türelmére bízom, mennyire követi majd az épitheton ornamensok örül tobzódását. Én lelkiismeretesen idefőm a szótárt, megjelölve a — nyilván büszke — szerzőt is, nehogy neve feledésbe merüljön.” Például bájherceg (Fat-Frumos): „A Bájherceg születésnapja” (Ion Manole), csók (sarutare): „A Haza földjének édes csókja”

(Ion Margineau), kincstár (tezaur): „Bölcsességnek és szeretetre méltóságnak e kincstára” (C. V. Tudor); az utóbbi „szerző” még egyéb díszítőket is kitalált a dicsőítésére, tőle származik az atya (parinte): „Előted állok, Atyám”, a demiuergosz (demiurg): „Az új Románia demiuergosza, az Isten (zeu): „A mi világi istenünk”, a megtestesülés (intruchipare): „Felséges megtestesülése a Jónak”, ör (paznic): „legértékesebb kincseik öre”, a szív (inima): „A párt és a nép szíve.”, a világlátótorony (Far): „Ragyogó világlátótoronyunk”. A magyar anyanyelvűek közül Márki Zoltán „A Haza dicső Atyja”-nak, „útkereső”-nek nevezi, Adorján Gyula szerint „jelenünk és jövőnk védelmezője”, Mikó Ervin szóhasználata szerint — teremő („Teremője a precedens nélküli megújulásnak.”) A gyűjtemény azonban naponta bővül, mert ma már tudjuk, hogy ő az „illusztris”, a „kiváló gondolkodó”, akinek „hősi” és „forradalmi” a munkássága, ő az „egyetemes béke és együttműködés aktív harcosa”, a „legjobb”, a „legderékabb férfi”, a „kommunista hős” és hogy prózából versbe menjünk át,

...kiben hősök testesültek, E békés s dolgozó nép hősei. A történelem hívta országunk vezetői

Fáradhatatlan, a jövő csúcsaira.”

II. rész

4. Az ünnepi ülések beszédeit időközönként az 1950-es évekből nálunk is jól ismert „össznépi” tapsikolás és rigmusok szakítják meg, amelyek általában akkor törnek ki — spontán — amikor a szónok előre megfontolt szándékkal a misztikus nevet kimondja. Íme ezekből egy csokorra való:

No1. „Hatalmas taps: ütemesen hangzik: Ceausescu — RKP! Ceausescu és a nép!”

No2. „Hatalmas éljenzés, hossza taps: ütemesen visszhangzik: ... (a megfelelő behelyettesítendő)

No3. „Taps.” „Hosszas taps: Ceausescu — Románia, béke és barátság.” Vagy „szünni nem akaró viharos taps...”

No4. „Éljenzés, taps: ütemesen visszhangzik: Ceausescu — hősiesség, Románia — kommunizmus (románul ugyanis még rímel is: Ceausescu — heroism, Románia — communism).

No5. „Tiszteletünk, büszkeségünk... (és újra lehet válogatni a „szókészlet”-ből...)

A „kitérés” az ünnepi gyűléseken a szónok mondanivalójától — ha néha előfordul, hogy van neki — teljesen független. A módszer egyszerű, ha túl sok a frázis, a szónok bedobja a „bűvös” nevet és a résztvevők mindjárt aktivizálódnak. Ma-

nescu 1989. április 30-i beszédének első mondata után tapsra fakadtak az egybegyűltek, és ezt még 23-szor tették egy óra leforgása alatt. A beszédben egyébként harmincszor fordult elő a Ceausescu-név...

4. A „művészetek” sem maradhatnak közömbösek a nagy Conducatorral és rokonságával szemben, íme a példa az Előre 1989. április 30-i száma alapján:

„Pártunk és államunk vezetőjének eszméi és orientációi indítványai és kezdeményezései azzal kapcsolatban, hogy a népek érdekében oldják meg a világ bonyolult problémáit, kifejezésre jutnak a sokatmondó című irodalmi-zenés jelenetben: Román felhívás a békére és nemzetközi munkásszolidaritásra. Ennek keretében különösképpen megragadók(!) a verssorok, amelyek kidomborítják nemzetünk békétörökvéseit, megértési és együttműködési szándékát:

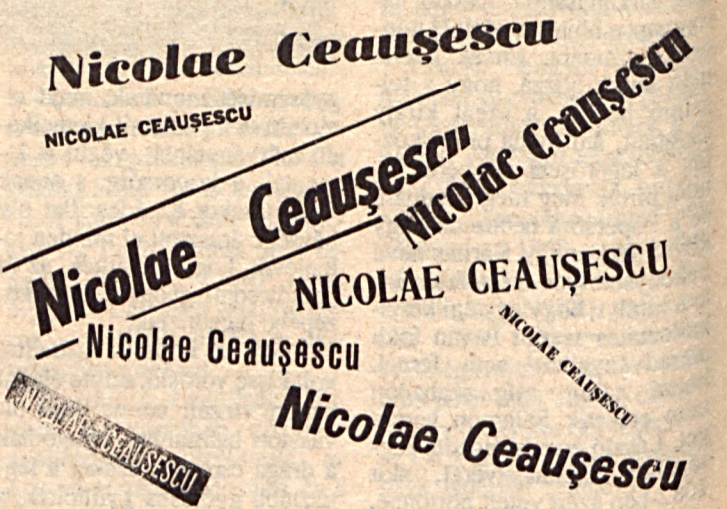
Legfőbb eszményünk a béke

Erré lelkesíti a román népet. A békeharcban új egységre Mindazokat, kik étellel szolgálják az életet, A világbékeért száll síkra Nicolae Ceausescu elvtárs, Románia s a béke bátor hőse;

S visszhangzik a világban szerte Felhívása a békére, egység-re.”

És még nincs vége... mert „a szölisták, kórus-és zenekar számára frott befejező kantáta: A pártért, a népért, a szeretett vezetőért” ismétli és fölerősíti hazánk összes dolgozó egységének eszményét, az egységet a párt, a pártfőtitkár körül, az egész nemzet szilárd elhatározását, amely kifejezésre jut az erőteljes hazafias elkötelezettséget sugalló versekben, hogy rendíthetetlenül követik a párt és az ország szeretett és tisztelt vezetőjét:

Az évben, mikor pártunk új programokat készít, Hogy átfogó teret kapjon

Beleszól-e a Dunaújváros a zalai különharcba?

A III. Kerületet már „temetik”

Amikor az NB II-es rajt előtt az esélyeket latolgatjuk a Nyugati-csoportban, legtöbbször szurkolói berkekben arra szokunk gondolni, hogy a dobogós helyezések a ZTE, a Nagykanizsa és Dunaújváros csapatai között dőlnek el, a kiesés kérdésében már megoszlanak a vélemények. Vajon a csapatok miként látják? A rajt előtt három kérdésre kértünk választ öt csapatától, azokról akiket a készülődés perceiben, az utolsó simítások végzése közben sikerült elérnünk. 1. Mit vár az első mérkőzés? 2. Kik lesznek dobogósok? 3. Kik búcsúznak?

Jakab Elek, a Dunaújvárosi Kohász vezető edzője:

— Mindenképpen 3 pontot, győzni megyünk Ajkára.

— Nálam a sorrend: 1. ZTE, 2. Dunaújváros, 3. Nagykanizsa.

— III. Ker. TTVE, Dorog, Budafok.

Madár Gábor, a Nagykanizsai Olajbányász vezető edzője:

— Újjonc ellen nem jó kezdeni, nehéz mérkőzés lesz, győzni megyünk, de legrosszabb esetben is egy pontot szerzünk.

— Öt csapat (ZTE, Nagykanizsa, Dunaújváros, Volán és a Komló) között dől el a bajnokság.

— Megítélésem szerint a három újjonc, valamint a III. Ker. és a Sopron küzd majd a kiesés ellen.

Rónai István, a ZTE vezető edzője:

— A nyitányon csak a győzelem az elfogadható eredmény.

— Nem ismerem mélyen az NB II mezőnyét. De úgy gondolom, hogy a bajnoki címért és az osztályozót jelentő második helyért az NB I-ből kiesett két csapat (mi és a Dunaújváros) fog küzdeni.

— Itt csak úgy vakon tudok tippelni: III. Ker., a Paks, a Tapolca, a Budafok négyesből kerül ki a három kieső.

— **Boday Ferenc**, a Komló Bányász szakosztályvezetője, az NB II-es liga elnökhelyettese:

— Mindenképpen győzemet. Ezt arra alapozom, hogy együttmaradt a csapat és Szirtes Tamással erősödöttünk, a Mohács pedig — szerintem valamelyest gyengült.

— A két volt NB I-essel, a Nagykanizsa és az Oroszlány veheti föl elsősorban a harcot, de a mi csapatunkat is képesnek tartom erre.

— Nagyon kiegyenlített a mezőny, kis különbségek vannak a csapatok között. Nem akarok megsérteni senkit, így neveket nem említék. A három újjoncból kettőnek melege lesz, egy pedig páholyban lesz és akad majd egy olyan csapat is biztosan, amelyet most az indulás előtt biztos középcapatnak neveznénk, de végig a kiesés ellen fog küzdeni.

Vábró József, az újjonc Paksi SE vezető edzője:

— Szoros mérkőzést, jó játékot egy jó csapat ellen és ... pontszerzést.

— Érzésem szerint a bajnok a ZTE, az osztályozós helyért a Nagykanizsa, az Oroszlány és a Dunaújváros harcol majd.

— Szerintem nagy küzdelemben fog eldőlni, én a III. Kerületre, a Tapolcára és a Sopronra tippelek.

*

Az NB II. Nyugati csoportjának műsora (augusztus 20., vasárnap, 17 óra): Tapolca—Keszthely, Ajka—Dunaújváros, BMTE—Törley-Volán, Dorog—III. Ker., ZTE—Szekszárd, (19), Komló—Mohács, Oroszlány—Sopron, Paks—Nagykanizsa.

Az NB III. Dráva-csoportjának:

Hat somogyi, öt baranyai, négy tolnai, és egy zalai csapat

Bálint Gy.

Labdarúgó NB I

Reflektorfényben Pécs és Győr

Ma: PMSC—Ferencváros (17). A forduló mérkőzése. Nagyon szoros mérkőzésre van kilátás. Az a csapat nyer amelyik várhatóan kevés gólhelyzetet jobban kihasználja.

Tatabánya—Csepel (17). Újjonc Csepel nehezen adja majd meg magát, de a hazaiak Kiprich nélkül is otthon tartják a három pontot.

Bp. Honvéd—Békéscsaba (19). A bajnok feledtetni fogja a csepeli döntetlent és a vártnál könnyebben győz.

Rába ETO—Újpesti Dózsa (19). A győrieknek — annak ellenére, hogy vesztesen hagyták el a pályát Siófokon — jól ment a játék. Tény, hogy a Dózsa erősített, de ettől függetlenül a Rába az esélyes.

Haladás—Vác (17). A Haladás mellett a hazai pálya, a Váciak mellett pedig a tudás szól. A döntetlen valószínű.

alkotja az 1989—90-es bajnokságban a 16-os mezőnyt. A bajnoki cím várhatóan a Paksi Atomerőmű SE, a Kaposvári Rákóczi és a Csurgó csapatai között dől el. Gyengülésük ellenére az élmezőny tagjai lesznek: a Mázasszászvár és a Bóly. Az újjonc Somberek olyannyira megerősödött, hogy aligha lesznek kiesési gondjaik.

Az első forduló műsora **Augusztus 19., 17 óra: Bóly—Kaposvári Rákóczi. Augusztus 20-án: Boglárlelle—Nagymányok, Csurgó—Dombóvári Vasas, Somberek—Nagykanizsa, Kaposvári HSE—Bonyhád, Kaposvári Építők—Siklós, Mázasszászvár—Marcali, Szigetvár—Paksi ASE.** (Valamennyi mérkőzés 17 órakor kezdődik.)

Holnap: Vasas—Videoton (19). Az anyalföldiek jóval egyensúlyosabbak, ütőképesebbek mint tavaly voltak, a Videoton még nem az igazi, bár több olyan játékos van aki képes egyedül eldönteni a mérkőzést.

MTK—DVSC (19). Az újjonc a Hungária körúton is egyenrangú ellenfele tud lenni az első forduló után padlón levő MTK-nak, így van esélye egy pont megkaparintására a Temesvári-legénységnek.

Veszprém—Siófok (17). Ha sikerül a középpályán a vendégeknek lefékeznie a Veszprémet, akkor a gyors siófoki kontrák pontot vagy pontokat jelenthetnek. Ellenkező esetben a hazai csapat gólokra váltja mezőnyfőlnyét.

Késérő nápolyi — Maradona még sehol

Tovább tart a kötélhúzás Diego Maradona és az olasz SSC Napoli klubvezetése között. Az argentin labdarúgó — bár lefoglalt helye volt a Buenos Aires — Róma repülőjára — csütörtökre sem érkezett meg Olaszországba, hiába várta őt több tucatnyi szurkoló. Ez már a második ilyen halasztása. A nápolyi szakvezetés augusztus 3. óta tart edzéseket a „többi” nápolyi futballista számára. Maradona még júliusban közzölte, ő nem tud időben visszatérni Argentínából. Nagyon fáradt, s ha lehet, engedélyezzék számára, hadd hosszabbítsa meg nyári szünetét.

Engedélyezték. Egyszer-smind előírták, hogy augusztus 16-án vagy 17-én jelentkezzen Nápolyban. A jelek szerint ez a második időpont sem nagyon befolyásolta az argentin csillagot, aki ugyan Las Lenasból (itt sielt pár napot családtagjai társaságában) már visszautazott Buenos Airesbe, de egyelőre semmiféle hajlandóságot nem mutat arra, hogy ismét feltűnjön Európában.

A hírügynökségi jelentésekből kiderült: ő maga még argentin lapoknak sem nyilatkozott arról, egyáltalán mik a tervai. Annyi bizonyos, augusztus 27-én kezdődik az olasz bajnokság, és a nápolyi szakvezetés nem tud arról, hogy Maradona megszabadult-e felesleges kilóitól, s hogy egyáltalán edzett-e valamit. A Reuter hírügynökség mun-

katársa telefonon elérte az argentin fővárosban Claudia Villafanét, Maradona élettársát.

— Nem tudom, Diego mikor kíván Európába utazni — mondta el Claudia Villafane. — Egyelőre minden percét a pihenésnek szenteli, s amikor csak teheti, két leánygyermekünkkel játszik.

A külön futballcsillag viselkedése egyre nagyobb dühöt vált ki a nápolyi vezetők körében. Luciano Moggi, az olasz klub egyik vezetője így nyilatkozott:

— Amit Maradona csinál, meghaladja túróképességünk határait — mondta. — Azt kell mondanom, ami sok az sok.

Miben látják a távolmaradás okát?

— Ezt tőle kellene megkérdezni.

Ha teljesen „leromlott” fizikai állapotban tér vissza, azaz edzetlenül próbál bekapcsolódni az olasz bajnoki küzdelmekbe, mit tesz a Napoli elnöksége?

— Ezekre a kérdésekre azért nem tudunk válaszolni, mert nincs információnk arról, vajon az utóbbi hetekben lejárt-e Buenos Airesben edzésekre? Elképzelhető, hogy igen. Néhány napja üzent, hogy tíz napot kíván eltölteni Meranóban egy különleges fogyókúrán. Saját erőnléti edzőjével akar felkészülni a bajnokságra.

1989. augusztus 19.

D Á T U M

5

mindaz, ami új, ünnepélyesen megfogadjuk: „Egységben a nemzet követi őt — a hőst!”

Most, amikor széles utak nyílnak a holnapnak,

Az egész nép büszke akarata

zeng:

„Éljen a jövő pártunk zászlaja alatt!

Éljen Ceausescu — Románia hőse!”

6. A fotósok, a festőművészek sem télenkednek. Hadd tekintsünk el a „román szocialista realizmus” termékeinek minősítésétől. Cornelia Ionescu festményének címe: Hódolat. Középen Nicolea és Elena gyermekek körében, mindenki túláradóan boldog. Vagy Eftimie Modalca olajfestményének közepén a „jogaros” Conducator traktorok, felvonulók és többek között egy pólyást tartó népviseletbe öltözött paraszt veszi körül. A munkalátogatók is gyakran kerülnek a „művészek” ecsetjeire, például Ion Bitan: Munkalátogatáson című olajfestményén egy nyitott gépkocsin „ketten” utaznak zászlólengetők sorfala mellett. Virgil Mihaescu, Munkalátogatás című képén Ceausescu vágy negyven évvel ezelőtti képe szerepel, körülötte a tárnában bányászok — tapsolnak ... Aztán Vasile Pop Negrestean: Országépítő, vagy Constantin Pi-liuta Hazánk első elnöke című festmény fényképe került mostanában a Brassói Lapok oldalaira.

Néhány elnyűhetetlen fotó is van, amivel a Conducator és környezete elégedett, ezért évente sok alkalommal is a lapokba kerülnek. Íme az illusztráris fotó:

Az elnyűhetetlen Ceausescu-kép

Ceausescu azt is mondta a Newsweek tudósítójának, hogy „... aggódunk egyes országok intézkedései miatt, amelyek nem más jelentenek, mint a szocializmus elveiről való lemondást, visszafordulást...”. Ha Ceausescu úrnak hazai gyakorlata a „szocializmus” reprezentálja, akkor sürgősen el kellene felejtenie, amit marxizmusból tanult. Aggódni nekünk van okunk, a román néper — román, magyar és német anyanyelvűeket egyaránt beszámítva, azért is, hogy ép tudattal átvészeljék a „fényes korszakot”...

Vuics Tibor

POÉNVADÁSZAT

●	2	3	4	5	6	7	●			
1										
8										
9					10					
11						12				
13					14					
●	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
15									25	
26									27	
28				29					30	
31						32			33	
34							35		36	37
38		39	40					41		
42			43	44				45		
46						47			48	
49							50			51
52				53				54		55
56							57		58	
59				60			61			
62							63	64		
65				66					67	68
69			70			71				72
●								73		

1. A beküldendő poén 1. része. 2. Életfontosságú anyag. 3. Női név. 4. Szigorú megtorlás az ókorban. 5. Jugoszláv város Dalmáciában. 6. Meleg, ford. 7. Állatkert. 8. Walter Scott regényhőse. 9. Színig töltött. 10. A végén számol! /Búzafajta. 11. Német eredetű női név. 12. Kérdőszócska /Férfinév, becézve. 13. Előtag: izom- /Harmad hónap. 14. ... Ullmann- /Svájc fővárosa. 15. A hétköznapi valóságtól távol eső. 16. A poén 2. része. 17. Hénye. 18. Tusinak is becézik. 19. Dohány, idegen eredetű szóval. 20. Ha, angolul. 21. Égtáj. 22. Ilyen ár is van. 23. Szabvány /Motorizált. 24. Brazil város /Májusi ünnep. 25. Majmot utánoz /Svéd autójel. 26. Olajos kergű növénycsalád. 27. Horgas „nózi” /Kokas párja! 28. Zakó része. 29. Evezőszócska /...beat. 30. Nöstény bárány /Egy-... néhány. 31. Étermi tájékoztató. 32. Könyvet ajánlja /... am See. 33. Pára! /Dologtalan méh. 34. Játékbábukkal. 35. Nap igéje, nép. /Francia festő. 36. Hekto. /Sűrű növényzet. 37. Kelet. /All alatti háj. 38. Észak, röv. 39. Névelő /Egységesülés. 40. Főntről kikönyörög. /Jó! 41. Kétlábú láma /Hézag. 42. Magatok. 43. Oxigén /Petyhüdt. 44. Úrmérték. /Téteit növel. 45. Következő /Fizikai jele: 1. 46. Dalol. 47. Hunor és Magyar anyja. /Kövült. 48. Rövid kabát /Vélemény. 49. A Pinka mellékveze. 50. Tútra lopózó. /Arca vörösödik. 51. Vércsoport. /Tapsztalt. 52. Élez. 53. Észtország. /Oszmán tiszt. 54. Járkálás. /Tovább. 55. Belga autójel. /Korszak. 56. Csillagvizsgáló helye. 57. Nem egész. /Kálium. 58. Ró. /Kinai város Santungban. 59. Becézett angol férfinév. 60. Polgári törvénykönyv. /Fajta. 61. Külön fülke. /Moldvai folyó. 62. Tárolóeszköz része. 63. Foszfor. /Svéd váltópénz. 64. Szórész. /Svájci autójel. 65. Törvény, angolul. 66. Kínzó összehúzó. /Jaj! 67. Sorozat eleje. /Fejsze vége! 68. Római I-es. /Római 2-es. 69. Kinai hossz mérték. 70. Fém rövid neve. /Newton. 71. Boltfajta. /Itrium. 72. Luxemburgi autójel. 73. Finom, jól nevelt.

Rejtvényünk szerzője Schmidt János. A megfejtéseket szerdán éjfélig küldjék be a szerkesztőségünk címére. Legutóbbi rejtvényünk helyes megfejtői közül az alábbiaknak kedvezett a szerencse: B. Varga Éva Szekszárd, Juhász Ramóna Tata, Demel Zsuzsanna Budapest, Melczér András Pécs, Simon János Dombóvár. A 100—100 forintos könyvtulványokat postán küldjük el.

Köszöntjük

HUBA

és JÁNOS

nevű kedves olvasóinkat.

Huba régi magyar személynévből származik. Legismertebb viselője a hétvezér egyike volt, állítólag a Szemere-nemzetség őse. Jelentése: bizonytalan.

János a bibliai héber név görögös-latinos Johannes alakjából lett nálunk Joanes, majd Joános, s végül a két szótagú mai János. A név jelentése is igen szép: Isten kegyelme vagy Isten kegyelmes. S nagy népszerűségének egyik oka, hogy ezt a nevet viselte Jézus előhírnökének tartott Keresztelő János, aki az „Embernek fiát” a Jordán vízében megkeresztelte, s ezt a nevet viselte Krisztus egyik tanítványa, János, „a szeretet apostola” is, akire a Megváltó a keresztfán haldokolva a Biblia szerint anyját bízta.

A Nap két: 5.45 órakor nyugszik: 19.51 órakor

A Hold két: 20.40 órakor nyugszik: 8.34 órakor

Régen mondták

Kétféle zsarnokság van: a valóságos, amely a kormány erőszakos cselekedeteiben nyilvánul meg; és a szellemi, amely akkor érezteti hatalmát, amikor az ország kormányzója a nemzet gondolkodásmódjával ellenkező intézményeket létesítenek.

(Montesquieu)

Moziműsorok SZOMBAT—VASÁRNAP

Kaposvár, *Vörös Csillag*: Szuperhekusok (17, 19, 19-én 21 órakor is, 20-án 15 és 21 órakor is), *Szabad Ifjúság*: A legényanya (18), A kantoni futár (20), *Kamaramozi*: Betty Blue (17.45); *Szekszárd, Panoráma*: Beverly Hills-i zsarú 2. (szombat 18, 20), Szuperhekusok (vasárnap 18, 20); Pécs, *Park mozi*: Coctail (20.30), *Park mozi*: Az idő urai (14.30), Szuperhekusok (16.30, 18.30), *Kossuth*: Banánhéj keringő (19-én 10, 12 (20-án 12), Commandó (14, 16), Beverly Hills-i zsarú (18, 20), *Kossuth klubmozi*: Banánhéjkeringő (17.30, 19.30), *Petőfi*: Nyár a kagylóban (13.30), Szuperhekusok (15.30, 17.30, 19.30).

BALATON, SZOMBAT—VASÁRNAP

Siófok, *Terenmozi*: Éjszakai motorosok (17.30), *Kertmozi*: Bűnvadások (20.30), A magányos farkas (22.30); *Balatonboglár*: Vérbeli hajszó (20), Az eastwicki boszorkányok (22); *Balatonföldvár, Fedett kertmozi*: A magányos ügnök (20), A rémület éjszakája (22); *Balatonlelle, Park mozi*: Szellemirtók (szombat 21, 23), Coctail (vasárnap 21), *Kertmozi*: Robotzsarú (21), No mercy (23); *Balatonfenyves, Fedett kertmozi*: Afrika Expressz (21), Omen (23); *Balatonmária*: Távol Afrikától (19.30, 21.30); *Balatonszárszó, Fedett kertmozi*: A magányos zsarú (21), A légy (23) *Balatonszemes, Fedett kertmozi*: Schimansky kelepében (21), A rémület éjszakája (23); *Fonyód, Kertmozi*: Kemény fickók (szombat 21, 23), Kemény fickók (vasárnap 21), *Szellemirtók (23); Zamárdi, Fedett kertmozi*: Nindzsák harca (21), Gyilkos optika (23); *Cserénfa, Autós mozi*: Három férfi és egy bébi (21).

Orvosi ügyeletek

Szekszárd péntek este 18 órától hétfő reggel 8 óráig. Felnőtt dr. Szentgáli Gyula u. 2. telefon: 16—828. Gyermek- és fogászati ügyeletek: Mártírok tere 16. telefon: 16-157.

Kaposvár városi ügyelet pénteken 17 órától hétfő reggel 7 óráig, felnőtt, gyermek és fogászati ügyelet címe: Kaposvár, ügyeleti központ, Ezred utca 13. telefon: 11-005.

Székesfehérvár központi ügyelet, felnőtt szombat—vasárnap 7—19 óráig, cím: Benke Ferenc utca 25. Fogászati ügyelet szombat—vasárnap 7—19 óráig, cím: Engels Frigyes u. 2.

Pécs. Felnőtt és fogászati ügyelet este 7-től reggel 7-ig a Lác utcai rendelőintézetben. Gyermekorvosi ügyelet a Gyermek-klinikán.

Piaci árak

(Piacfelügyelőség árai)

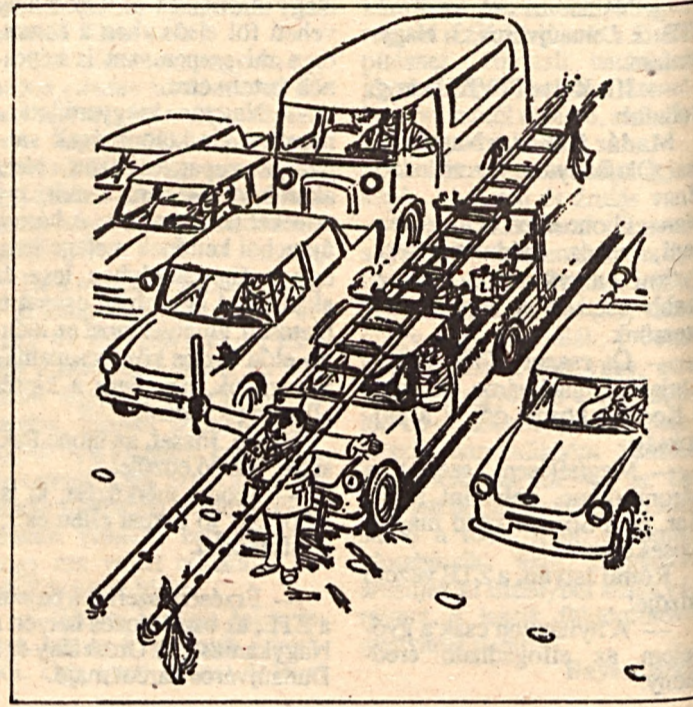
	Pécs	Szekszárd	Kaposvár	Székesfehérvár
tojás	3.50—4	3—3.50	3.20—3.50	3—3.50
burgonya	10—12	10—12	10—12	10—12
sárgarépa/kg	—	8	10—12	16
petrezselyem/kg	—	cs: 10—12	kg 16—18	20—25
vöröshagyma	12—15	10	12—14	14
fejeskáposzta	8—10	10	8	8—10
kelkáposzta	15—20	—	10	12
saláta (db)	10—25	—	6—10	8—10
uborka/kg	20—40	15—30	35—40	30—40
paradicsom	10—20	15—25	8—10	16—20
zöldpaprika	20—70	50—60	60—80	30—50
zöldborsó	—	—	—	—
zöld tengeri	3—4	5	4—6	3—5
fokhagyma (kg)	4—5	—	60—70	40
görgödinnye	10—15	8—12	8—10	10
körte	20—30	15—30	10—20	16—20
gomba	—	—	160—300	100
alma	12—20	15—25	10—15	12—16
öszibarack	12—50	25—30	10—30	15—40
főzőtök	8—10	—	8—10	10—15
szilva	14—18	15—20	14—20	14—25
zöldbab	25—40	—	20	30—40
szőlő	30—70	50	40—60	30—40

* Lottó- nyeremények

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság tájékoztatása szerint a 33. játékos lottó-nyeremények a nyereményilleték levonása után a következők:

5 találatos nem volt,
a 4 találatos szelvényekre egyenként 338 022,— ft-ot,
a 3 találatos szelvényekre egyenként 1708,— ft-ot,
a két találatos szelvényekre egyenként 45,— ft-ot fizetnek.

*

6

D Á T U M

1989. augusztus 19.

Rádió, televízió

Szombat

KOSSUTH RÁDIÓ

8.30: Családi tükör. 9.05: Színes népi muzsika. 10.05: Ismét a javából! 12.30: Agrárreflexiók főnoma. 13.00: Klasszikusok délidőben. 13.49: Énekeljünk együtt! 14.20: Mindennapi irodalmunk. 14.50: Mozart: Kis éji zene. 15.15: A világlíra gyöngyszemei. 15.25: Új Zenei Újság. 16.00: 168 óra. 17.30: Egy énekes több műfajban. 18.45: Szemle. 19.15: Közvetítés a Veszprémi Petőfi Színházról. 20.40: Opera-vetélkedő. 21.45: „Hajszálgökök”. 22.25: Európa hangversenytermeiből.

PETŐFI RÁDIÓ

8.08: Népszerű muzsika. 8.40: Öt kontinens hét napja. 9.05: „... és Baróti Lajos, a kapitány”. 10.10: Életmentő donorkor. 10.30: Tézene a Magyar Nemzeti Galéria előtt. 11.09: „Balszerencsés”. 12.10: Jó ebédhez szól a nótá. 13.05: Daráló. 14.00—16.30: Magukat ajánljuk. Változatok a szórakozásra. 14.00: Szendrő József emlékezése. 14.45: Névforduló. 15.05: P. G. Wodehouse meséi. 15.43: Nemcsak zene. 16.33: Mikrofonpróba. 17.05: Slágerről slágerre. 17.45: Körkapszolás bajnoki labdarúgó mérkőzésekről. 19.05: Operettstoriák. 20.02: Régi slágerek. 20.30: Talpalatvaló. 21.05: Tudósítás a Rába ETO—Ú. Dózsa bajnoki labdarúgó mérkőzéséről. 21.08: Hét szék évtized. 21.31: Koncez Zsuzsa és a Fonográf együttes. 22.37: Csepregi Gyula dzsesszgyűjtése játszik. 23.15: Noktürn.

BARTÓK RÁDIÓ

8.19: John Scott Dupré-műveket játszik orgonán. 9.00: Mahler: IV. szimfónia. 9.57: Pelléas és Mélisande. 10.30: Slágerlista. 11.00: Hangfelvételek felsőfokon. 12.10: Kamarazene. 13.05: Kíváncsi műsor szombaton. 14.05: A Magyar Hangversenyfőrtő Vállalat díjnyertes lemezeiből. 14.50: Tücsökszólamok. 15.00: Lemezbörze helyett. 15.55: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. kb. 16.35: Lantmuzsika. 16.50: A Bajor Rádió Szimfonikus Zenekarának hangversenye. 18.25: Opera-művészszerkezők. 19.05: Világhírű művészek felvételeiből. 19.53: Új kompakt lemezeinkből. 20.40: Mindennapi irodal-

munk. 21.10: A Magyar Szórakoztató Szimfonikus Zenekar hangversenye. 21.50: Magyar zeneszerzők. 22.23: Országok, tájak népzeneje. 22.36: Kövillág.

TV1

9.00: Képzőművészet. 9.05: Tévétorna gyerekeknek. 9.10: Barlangbudapest. 9.55: A világ nélkül. 10.50: A szegedi körzeti stúdió román nyelvű irodalmi műsora. 11.20: Képzőművészet. 14.40: Műsorajánlat. 14.45: Díjnyertes Világ Kupa. 15.45: Képzőművészet. 15.50: Hórukk! 17.25: Betűreklám. 17.30: Mozgó képek. 17.45: Reklám. 17.50: Miskolci Dixieland Fesztivál. 18.45: Műsorajánlat. 18.50: Nekem ne lenne hazám? 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.25: Közlemények. Műsorajánlat. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Oscar-díjas filmek. 21.00: Reklám. 21.05: Brit Nagydíj. 22.15: Úszó- és Vízilabda Európa-bajnokság. 23.20: Híradó 3.

TV2

16.25: Képzőművészet. 16.35: TV2. 17.30: Rádió. 7.55: TV2. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.48: BUMM!!! 19.00: Videopoly. 20.28: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Melyiket a három közül? 22.00: Latinovits Zoltán filmszerpeiből. Kb. 23.40: TV2 Napzárta.

SKY CHANNEL

7.00: The Mescafe UK Top 50. 8.00: Mókagyár. 12.00: Sportmagazin. 13.00: A pankráció szupersztárjai 1989-ben. 14.00: Szombati filmmatiné. 16.00: Frank Bough világa. 17.00: The Mescafe UK Top 50. 18.00: Eurosport. SUPER CHANNEL 7.00: Boogaloo Pooper Doo. 11.00: Egyveleg. 12.00: Turistamagazin. 12.30: Egyveleg. 13.00: Hollywood belülről. 13.30: Egyveleg. 15.00: Folytassa a nevelést! 16.00: Elve vagy holtan. 16.30: Egyveleg. 17.00: Dick Turpin. 17.30: Coca-Cola Eurochart. 18.30: Sport. 19.30: Divatörök. 20.00: Emlékek szerenádjá. 22.00: Vacsora a sportklubban. 22.25: Nemzetközi hírmagazin. 23.55: Időjárás-jelentés. 23.45: Frankenstein. 00.30: Egyveleg. TV5 16.00: Thalassa. 17.00: Fialat szölisták komolyzenei versenye. 18.05:

Portréfilm. 18.30: Hírek, időjárás-jelentés. 18.35: Fondorkodás. 19.30: Barcelona, az építészet város. 20.00: Kőr és pikk. 21.10: Egy santiago visszatérése. 21.55: Teleturisztika. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás-jelentés. 22.35: Babel. 00.00: Szaxofon-fuga. 00.45: Műsorzárás.

SATI

6.00: Jó reggelt a SATI-gyel! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Tévéből. 9.30: Gazdasági fórum. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: A Waltonok. 10.50: Pénzügyi ötlek. 11.00: Hírek, időjárás. 11.05: Nyilak a szürkületben. 12.25: Segítség, tolvaj a menyasszonyom! 14.00: Horoszkóp, műsorelőzetes. 14.05: Flintstone család. 14.30: Mister Ed. 14.55: Az arany lövés. 15.05: A Waltonok. 15.50: Ötlek kertészkedőknél. 16.00: Tévéből. 16.25: Az arany lövés. 16.35: Bonanza. 17.25: Utazási ötlek. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: A Colbyk birodalma. 18.45: Híradó. 19.00: Újdonságok videósoknak. 19.30: MacGyver. 20.25: Időjárás-jelentés. 20.30: Maszk és pisztolyok. 21.25: Sport hírek. 21.30: Derek Flint. 23.30: Hírek, sport, időjárás. 23.40: Félelem a kulcs. 01.20: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 9.10: Műsorismertetés. 9.15: Hírek. 9.20: TV-naptár. 9.30: Nyári program. 10.55: Rádás program. 12.55: Szórakoztató műsor. 14.15: TV-kiállítás. 14.25: Egészségügyi szekerényke. 14.30: Az el nem kötelezett országok filmjeiből. 16.00: Kritikus pont. 16.45: Hírek. 16.50: TV-naptár. 17.00: Kereknélküli képek. 17.30: Dráma-sorozat. 19.15: Időjárás. 19.18: Hírek külföldi turisták számára. 19.30: TV-napló I. 20.05: A mai sport. 20.15: Bűntény a Pluf családban. 22.00: TV-napló II. 22.15: Hírek külföldi turisták számára. 22.20: Rádás program. 00.20: Hírek. 00.25: A vasárnapi műsor ismertetése.

2. műsor: 19.30: TV-napló. 20.15: Zenei est. 21.45: Hírek. 21.50: A kultúra berkeiből. 22.20: Sportszombat. 22.40: Az idő képei — Kulturális magazin. 23.25: Nyári Drámai Játékok — '89. 00.10: A vasárnapi műsor ismertetése.

Vasárnap

KOSSUTH RÁDIÓ

8.30: Énekszóval, muzsikával. 9.00: „Megőrzi magát az élet...”. 10.05: Örökzöld dallamok. 11.00: Gondolatjel. 12.15: Harminc perc alatt a Föld körül. 12.45: Egy kerty tenger. 12.55: Radioton korongok. 13.20: Az élő népdal. 13.30: Szonda. 14.10: Művészművek. 15.00: „A türelem ajándéka...”. 16.05: Erkel operáiból. 17.00: Jelenidőben. 17.30: Muzsikáló nagyvilág. 18.40: Remekírók hangszalagon. 20.20: Hangszerszólók. 20.59: Három szólamban. 22.15: Nemzetiségeink zenéjéből. 22.43: Gyűrtöt atlaszon. 22.58: A Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekara játszik.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05—4.20: A Szórakoztató o. egész napos akció műsora. 9.50—11.00: A Magyar Rádió Karinty Szín-pada. 11.10: Vasárnapi koktél. 12.03: „Nóta-só”. 14.00: A jó, a rossz, a buta meg az okos. kb. 15.05—15.50: Táska-rádió. 17.30—20.00: Sport.

BARTÓK RÁDIÓ

8.13: Komolyzenei kíváncsiágműsor. 10.20: Új Zenei Újság. 10.50: Eszperantó híradó. 11.00: Nagy siker volt! 12.20: Schumann: d-moll szonáta. 12.55: Kis magyar néprajz. 13.05: Szemle. 13.30: Placido Domingo és Sherrill Milnes operakettősökét énekel. 14.10: István, a király. 14.54: Fischer Annie zongorázik. 16.00: Angora. 17.00: Ferencsik János vezényli a Magyar Állami Hangversenyzenekart és a Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekart. 18.30: A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora. 19.05: A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora. 19.35: A Concerto Armonico kamarazenekar hangversenye. 20.40: Désiré lovag vétké. 21.13: Az ezred lánya. 22.00: Így lát-tam Kodályt. 22.42: Rádiószínház.

TV1

7.55: Családi torna. 8.00: Kémény-mesék. 8.25: Tisztavatás. 9.30: Aprónép. 9.55: Naggyűlés közvetítés Ceg-

lédéről. 10.25: Csepű, lapu, gongyola. 11.15: Magyar tájak. 12.00: Rigócsőr királyfi. 13.35: Képzőművészet. 13.45: RTV Közösségszolgálat. 13.50: Mesterdallamok. 14.20: Műsorajánlat. 14.25: Betűreklám. 14.30: Delta. 14.55: Motorcsónak VB. 16.30: Augusztus 20. 17.30: Közvetítés a Bazilikából. 18.45: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: A HÉT. 20.00: Híradó. 20.30: Vers mindenkinek. 20.35: Eldorádó. 22.15: Reklám. 22.20: Telesport. 23.00: Képzőművészet.

TV2

16.25: Képzőművészet. 16.35: TV2. 17.00: A Forsythe Saga. 17.50: Álljunk meg egy szóral! 18.00: TV2. 18.25: Gyerekeknek! 18.48: TV2. 19.00: Úszó- és Vízilabda Európa-bajnokság. 20.30: TV2. 21.10: Dunai randevű. 22.10: Tora darabokra tört szerelm. Kb. 23.50: TV2 Napzárta.

SKY CHANNEL

7.00: Az erő órája. 8.00: Mókagyár. 12.00: Autó- és motorsport. 13.00: Az autó- és motorsport hírei. 13.30: Divatbemutató. 14.00: Vasárnapi filmmatiné. 16.00: 2000 után. 17.00: Nagy völgy. 18.00: Eurosport.

SUPER CHANNEL

7.00: Boogaloo Pooper Doo. 11.00: Coca-Cola Eurochart. 12.00: Divatörök. 12.30: Dokumentumfilm-sorozat. 13.00: Írva vagyon... 13.30: Blake's Seven. 14.30: Dundee és Culhane. 15.30: Euromagazin. 15.45: Egyveleg. 17.30: A holnap világa. 18.00: Európai üzleti hírek. 18.30: Nemzetközi hírmagazin. 19.00: Tracking. 19.55: Időjárás-jelentés. 20.00: The UK Chart Show. 21.00: Shoestring. 21.55: Időjárás-jelentés. 22.00: A messzire ment asszony legendája. kb. 00.30: Egyveleg.

TV5

16.00: Rajongók klubja. 16.45: Im-médiás. 17.15: Hiányjelek. 18.30: Hírek, időjárás-jelentés. 18.35: Fondorkodás. 19.30: Bárányhímő-híradó. 20.00: Szent este. 21.30: A világ állatai. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás-jelentés.

22.35: Riportok, hírmagazin. 23.30: Sportmagazin. 00.30: A Procepe negyedőrája. 00.45: Műsorzárás.

SATI

8.05: Mister Ed. 8.30: Flintstone család. 8.55: Horoszkóp, műsorelőzetes. 9.00: Fantáziasziget. 9.50: Ötlek kertészkedőknél. 10.00: Sport. 10.30: Újdonságok videósoknak. 10.55: Vallásos szemzőkből. 11.00: Műsorelőzetes. 11.05: Az agy. 12.50: Flintstone család. 13.15: A Waltonok. 14.05: Ötlek konyhatündéreknek. 14.20: Fejecske, fejecské. 14.50: Az arany lövés. 15.00: A halálranch. 16.30: Utazási magazin. 17.00: Támadnak a vikingek. 18.45: Híradó. 19.00: A szépség és a szömyeteg. 20.00: Időjárás-jelentés. 20.10: ...És örök marad a szerelmem. 21.50: Sport hírek. 22.00: Menekülés közben. 22.50: Hírek, sport, időjárás. 23.00: Bloody Mama. 00.30: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.30: Barázdák. 9.15: Műsorismertetés. 9.20: Hírek. 9.30: Vasárnap délelőti gyermeknek. 11.00: Zöld panoráma. 12.00: Fenntartott idő. 13.00: Quo vadis. 13.50: Napirend nélküli találkozás. 16.30: Útleírás. 17.05: Játékfilm. 18.45: Ferdi. 19.10: TV-for-tuna. 19.30: TV-napló. 20.00: Dráma-sorozat. 21.00: Spanyol film-ciklusból: Az ég közepe. 22.30: TV-napló. 22.50: Hírek külföldi turisták számára. 22.55: Rádás program. 00.55: Hírek. 1.00: A hétfői műsor ismertetése.

2. műsor: 9.50: Műsorismertetés. 9.55: Hírek. 10.00: Ma a holnapért. 13.00: Rádás program. 15.00: Sport-délután. 19.30: TV-napló. 20.00: Ismeretterjesztő műsor. 20.45: Hírek. 20.50: Költészet. 21.25: Sportszemle. 21.55: A hétfői műsor ismertetése.

A Sky Channel, a Super Channel, a TV5. és a SATI műsorát részletesen közli a Telehold.

Unalmas kánikulá

(fotó: czakó)

Elszórtan zápor, zivatar

Az időnként erősebb felhősödésből főként északnyugaton, nyugaton, illetve az északi országrészben alakulhat ki elszórtan zápor, zivatar. Délkeleten jobbra derült, száraz marad az idő. Az északi, északkeleti szél megelégnül, egy-egy zivatarban átmenetileg megerősödik. A legmagasabb nappali hőmérséklet 26 és 31 fok között várható.

Népművészek, népművelők kitüntetése

A népművészet fejlesztésében elért kimagasló eredményekért, illetve népművelő munkájuk elismeréseként heten kapták meg idén a Népművészet Mestere, húszan pedig a Kiváló Népművelő kitüntető címet. Az augusztus 20-i ünnep alkalmából a Parlamentben, pénteken megrendezett ünnepségen rajtuk kívül kiemelkedő munkát végzett közművelődési szakembereket, múzeológusokat, könyvtárosokat, levéltárosokat, ifjú népművészeket tüntettek ki. Első alkalommal adták át az Életfa-díjat a népművészet megőrzésében, át-

örökítésében hosszabb időn át végzett kimagasló tevékenységért.

Az elismeréseket Pusztai Ferenc művelődési minisztériumi államtitkár nyújtotta át.

Halaszthatatlan feladatunknak tartjuk, hogy a művelődési kormányzat a nyilvánosság elé tárja elképzeléseit az oktatásról, a kultúráról, s hogy programjával is képviselje közös meggyőződésünket, miszerint a szélesen értelmezett kultúra támogatása a kibontakozásnak, a gazdasági kilábalásnak is elemi feltétele — hangsúlyozta Pusztai Ferenc.

Hibáztam...

A sajtónyilvánosság sajnos sok esetben konfliktusokkal, érdeklődöttesekkel jár. Napjainkban rengeteg olyan tény és igazság kerül napvilágra, amelyet néhány évvel ezelőtt még nem olvashattunk, hallhattunk, láthattunk volna hazai elektronikus és írott sajtóinkban. Egyfelől nézve ez természetesen pozitív hatással bír, hiszen közéletünk tisztul — reméljük — tőle. Ha a másik oldalról nézzük a kérdést, akkor persze korántsem annyira örömteli a dolog, hiszen mindenkinek kínos, ha olyasvalami derül ki róla, amit legszívesebben eltűkölne. Ráadásul — ismerjük be — néha tévedések is becsúsznak, melyek igaztalanul hozhatnak embereket kellemetlen helyzetbe.

Ilyesmi történt e sorok írójával is, aki nemtetszését fejez-

te ki lapunk csütörtöki számában a Magyar Televízió belső életéről kiderült tények alapján. Többek között Medveczky László főszerkesztővel kapcsolatban leírtam, — és meg is jelent — egy eseményt *jelen időben*, amely nem most, hanem két évvel ezelőtt, 1987-ben játszódott le. Tévedésemet ezen elismerem, és elnézést kérek Medveczky Lászlótól, hiszen valóban nem mindegy, hogy az eset mikor történt. Hozzáteszem, hogy az elírás mögött természetesen semmiféle szándékosság nem volt.

Egyúttal reményemet fejezem ki, hogy az említett omnibusz események sem a jelenben, sem a jövőben soha nem fognak még egyszer megisméltódni.

Wagner Dezső

Hétfői

számunkból

megtudhatják,

miért nem elég az

1968-as

agresszióval nem azonosulni.

Szent Istvántól Marxig

— Az MSZMP szétszakadása egy bizonyos időpontban hasznos lehetne, ám valamennyi irányzat számára tragikus lenne és hatalmi légüres térhez vezetne, ha ez most következne be — jelentett ki Berecz János a Die Furche című osztrák politikai hetilap legújabb számában.

Az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a KB volt titkára interjújában úgy véli, hogy az őszi pártkongresszuson minden pártion belüli irányzatot kielégítő értelmes meg egyezsre kell jutni, mert a pártszakadás komolyan veszélyeztetné a jogállamiság felé haladó fejlődést. Ugyanakkor elképzelhetőnek tartja, hogy a kongresszus után kettéváljon az MSZMP. — A kongresszuson fog kiderülni, hogy a mostani

pártvezetés létrehozásával kötött egység továbbra is érvényben marad-e, vagy nyíltan színtre lép valamelyik irányzat és esetleg kizárja a másikat — nyilatkozta Berecz.

— Negyven év tapasztalata azt bizonyítja — mondta —, hogy bármely haladó gondolat idegenné válik, ha nem áll szoros kapcsolatban a nemzet gondolkodásával. Az MSZMP ideológiai bázisát az ország 1100 éves történelmében kell keresni — jelentette ki. Hozzátette, hogy az MSZMP támaszkodni akar a szociáldemokrata munkásmozgalom elméleti értékeire és figyelembe akarja venni a nemzetközi progresszív radikális gondolkodásának eszmevilágát, egészen Marxig.

Figyelmeztető sztrájkok országszerte

A húsár vasas húsba vág

A vasasszakszervezet és a hozzá csatlakozó több más ágazati szakszervezet kezdeményezésére pénteken országszerte figyelmeztető sztrájkokat tartottak a tervezett húsáremelések elleni tiltakozásul.

A legtöbb helyen fél órára szünetelt meg a termelés. A SZOT-tól kapott tájékoztatás szerint ez a sztrájk legenyhébb fokozatának számít, jellege határozottan figyelmeztető.

A SZOT sztrájkbizottságának vezetője a délig befutott adatok alapján úgy értékelte, hogy az előzetes becslés, mely szerint legalább 2 millióan lépnek sztrájkba a nap folyamán, valószínűleg túlzónak bizonyul. A sztrájkhelyzetet illetően a szakszervezeti tagság nem egységes. A rivális szervezetek, mint például a Demokratikus Szakszervezetek Ligája és a Munkásszolidaritás felülről szervezett demonstrációnak minősítette a sztrájkot.

A vasasszakszervezet sztrájkügylete szerint délelőltől több mint 40 vállalatnál 100 ezren sztrájkoltak, 13 vállalatnál azonban nem került sor ilyen akcióra. A Pestvidéki Gépgyár sztrájkoló kollektívájá közölte: nem tartanak igényt a sztrájk idejére járó bérükre. Szabó Fe-

Rémálom volt az ébredés

Zsros húsoktól nehéz gyomorral, a szokásos Napzárta után hajtottam álomra fejem pénteken hajnalban. Talán a forróság is hozzájárult, hogy nem sokkal elalvás után furcsa álom rémlett fel előttem. Láttam a reggeli Népszavát, melynek címlapján 600 ezer bérből és fizetésből élő szervezett dolgozó nevében nyilatkozott a Vasas Szakszervezet.

Többé nem kérnek az állami támogatásból. A súlyos milliárdokat — amit eddig a veszteséges nagyipar felemészített — visszaadják a nemzetnek, hogy támogassuk belőle inkább a mezőgazdaságot és az élelmiszeripart. Nem kérnek a fizetett szakszervezeti állásokból, adjuk a bérüket a nyugdíjasoknak, ők majd munka után néznek.

Minden szép álom után az ébredés következik. Rohantom az újságoshoz, valóban ott volt a felhívás. De sztrájkra szólított. Azoktól érkezett, akik eddig a mezőgazdaság rovására sok pénzt jártak ki maguknak és ágazatuknak. Mára erejük megfogyott, a kijárási egyre nehezebbé vált, jöhet a sztrájk a kormány ellen. Nem örülök az áremelésnek, de el tudnám képzelni a jövőmet drágább hússal is, ha a veszteséges vállalatoknak kifizetett támogatást hozzátennék a fizetésemhez, ha a nagyipar által annyira támogatott nagyberuházások költségeit a nemzet javára használnák fel, ha leépítenék azokat az apparátusokat, melyek most erejük fogytán látszat ellenzékiességgel, szociális demagógiával akarják biztosítani saját helyüket.

Gyórfy Árpád

renc mezőgazdasági és élelmiszerügyi államtitkár szerint a szabadáras termékek árának alakítása vállalati ügy, nem le-

het kikényszeríteni ezektől az üzemektől a veszteséges termelés árúját változatlan ellentételezéssel.

Sztrájkolt Pécs is

Lapzártáig pontos összesítő adatokat nem sikerült szereznünk, de annyi bizonyos, hogy a pécsi „vasas” üzemek is egyként csatlakoztak az ágazati szakszervezet felhívására, amely elsősorban a tervezett hűskészítményár-emelés ellen emel szót.

Több ezer munkás tartott fél-fél óras figyelmeztető sztrájkot, így leálltak a gépek a Mezőgépi üzemekben, a Sopianae Gépgyárban és a Mechlabornál, sőt — a szolidaritást vállaló Bőrsz Szakszervezet felhívására — a Pécsi Bőrgyárban és Hunor Kesztyűgyárban is pihentek az olók harminc percen át.

Ugyancsak csatlakozott a sztrájk követeléseire három szolgáltató vállalat, a DEDÁSZ, a Hőerőmű és a PÉTÁV is, de ezek a vállalatok „csak” nyilatkozat közvételével, hiszen nem állt szándékukban a lakosság ellátásának korlátozása.

Mint Kovács Endrétől, a Baranya megyei SZMT politikai főmunkatársától megtudtuk, a követelések nem a hétfőre tervezett áremelések, netán a piacgazdaság kialakításának megakadályozását célozzák, hanem arra akarják kényszeríteni a kormányt, hogy komplex módon tekintse át a dolgozókat érintő és sújtó problémákat és *átgondoltam* intézkedjen

Tolnában a boltosok jártak elől

Jelics Miklósné, a Tolna Megyei Népbolt Vállalat gazdasági igazgatója az alábbiakat mondta:

— A reggeli órákban jutott el hozzánk a sztrájkfelhívás. Rendkívüli szakszervezeti bizottsági ülést hívtunk össze, és ott döntöttük el, hogy mi is csatlakozunk hozzá. Telefonon és személyesen értesítettük a Népbolt Vállalathoz tartozó boltokat. Szekszárdon minden üzlet bezárt 12—12.30 óra között. Míg a városban egységesen csatlakoztak hozzánk az ÁFÉSZ, a Zöldért, a Népbolt üzletek, a megyében egyes helyeken például Tolnában csak las-

sított munkaidőben dolgoztak, másutt esetleg nem is értettek velünk egyet: Bonyhádon nem volt sztrájk.

A figyelmeztető munkabeszüntetés a megye 5800 bolti eladói közül 2000—2500 dolgozót érintett.

Szolidaritási sztrájkot tartottak tegnap a Bonyhádi Cipőgyárban is. Reggel naggyűlésen határozták el a munkások, hogy támogatják a boltosokat. A munka beszüntetésre reggel került sor. Délután 13.30 és 14 óra között szolidáris sztrájkot tartottak a zománcárugyárban is.

(-s-a)

Az áremelés — tűrhetetlen beavatkozás

Csurka István, a Magyar Demokrata Fórum elnökségének tagja egyéni véleményét fejtette ki: A mostani sztrájk új fejlemény a hazai gyakorlatban, s reméli, hogy az eredményes lesz. Helytelennek tartja az áremeléssel való „játszadást”, a társadalom minden további megsarcolását. Egy ilyen alapvető élelmiszerfélések árának emelése a leginkább elesett ré-

tegek életébe való tűrhetetlen beavatkozásnak számít.

Prepeliczay István, a Független Kisgazdapárt főtitkára szerint a sztrájk szükségessége aligha vitatható, ám a mezőgazdaság és a fogyasztók gondjait a termelő, a felvásárló és az értékesítő szervezetek működésének lényeges megváltoztatásával kellene megoldani.

Kapható:

Baranya, Fejér, Somogy, Tolna, és Zala megyében, valamint Budapesten és Baján